

KONFERENCA OBČINSKEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Izobraževalno, kulturno in prosvetno delo množic
ni samo potreba marveč nujnost

V NEDELJO JE BILA V CELJU REDNA LETNA KONFERENCA OBČINSKEGA SVETA »SVOBOD« IN PROSVETNIH DRUŠTEV. — POROČILA PO KOMISIJI: ODKRIVAJO VELIKE USPEHE IN OBILICO ODGOVORNIH NALOG ZA BODOČE DELO. — V CELJSKI OBČINI DELUJE 5 SVOBOD IN 21 RAZNIH PROSVETNIH DRUŠTEV. — STEVILO AKTIVNIH ČLANOV SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV ZNASI NAD 4000 LJUDI.

Letna konferenca Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev so se poleg delegatov iz vseh društev udeležili tudi številni gostje. Med gosti so bili predsednik Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev tov. Andrej Svetek, nadalje sekretar OO SZDL tov. Stane Sotlar, sekretar Občinskega komiteja ZKS tov. Cveto Pelko, predsednik celjske občine tov. Franc Rupret in drugi.

O nalogah DPD Svobod in prosvetnih društev je uvodoma poročal predsednik občinskega sveta tov. Ivan Golja. V svojem poročilu se je omejil predvsem na vlogo Svobod in prosvetnih društev v današnjem družbenopolitičnem življenju in načelno orisal vse številne naloge, ki ta društva čakajo v prihodnje.

Sekretar občinskega sveta tov. Ocvirkova je obširno poročala o delu petih Svobod in enaindvajsetih prosvetnih društev. Poleg podatkov, ki govorijo o velikih uspehih posameznih društev in njihovih odsekov, je govorila tudi o slabostih in pomanjkljivostih, ki jih bo treba v bodoče odstraniti. Njeno poročilo pa je podkrepilo irditev, da se je prosvetno in kulturno življenje v celjski občini v zadnjih letih močno okrepilo kljub mnogim težavam, saj v teh društvih deluje aktivno nad 4000 ljudi.

Poročilo o delu glasbene komisije je podal prof. Egon Kunej. Navedel je, da so pevski in instrumentalni kolektivi dosegli v preteklem letu veliko uspehov, izpolnjevali pestrost kulturnega življenja mesta in njegove okolice. Na osnovi teh ugotovitev je poudaril, da se Celje zelo hitro približuje tisti stopnji razvoja, ko bomo naše okrajno središče lahko imenovali kot »mesto zborovskega petja«.

Poročilo o dramski dejavnosti je podala tov. Angela Sadarjeva. Amatersko gledališko življenje, ki je pred leti bilo zelo šibko, je v preteklem letu močno napredovalo. Poleg pozitivne te odsekov v društvih, pomeni velik napredek ustanovitve in začetni uspehi Delavskega odra, lutkarskega odra in amaterskega mladinskega gledališča.

O izobraževalnem delu je poročal prof. Jakhel, ki je tokrat lahko z zadovoljstvom ugotovil, da dandanes ni treba več prepričevati, da je izobraževanje nujno potrebno. Danes so uspehi izobraževalnih sekcij večernih tečajev, Ljudske univerze in ostalih izobraževalnih dejavnosti tako prepričevalni, da nastaja novo vprašanje: Kako zagotoviti kadre za vsa področja izobraževalnega dela, kajti znanja in izobrazbe željnih (spričo naglega razvoja) ljudi je iz dneva v dan več.

Na žalost nas prostor omejuje v želji, da bi našim bralcem podrobneje posredovali vse številne uspehe, ki se vsakodnevno odražajo v našem življenju in katerih iniciator so naše Svobode ter prosvetna društva. V enem stavku lahko vse to povemo takole: Vsako kulturno, izobraževalno delo mimo poklicnega gledališča, koncertov Glasbene šole, mimo študijske in ljudske knjižnice, je rezultat prizadevanj teh društev. Številni koncerti, gledališke amaterske predstave, na stotine predavanj, tečajev, na tisoče prečitanih knjig, vse to je plod njihovega dela. Razpon pomembnosti dela teh društev je velik in časten. Delo teh društev čuti domala slednji zaselek naše občine, velik del okraja, njihove uspehe pa občuduje tudi publika širou po (Nadaljevanje na 4. strani)

Vladimir Iljič-Lenin

21. januarja je minilo 35 let, odkar je v Gorkem pri Moskvi umrl velik revolucionar in mislec Vladimir Iljič-Lenin. Njegova smrt je bila za delavski razred vsega sveta nenadomestljiva izguba, saj je mednarodno delavsko gibanje izgubilo najuglednejšega voditelja. Lenin je bil mislec, ki je v svojih teoretičnih delih obogatil revolucionarni nauk Marksa in Engelsa, in praktik, ki je izvedel prvo socialistično revolucijo v svetu.

Leninovo delo je danes obrodilo bogate sadove. Socializem je postal svetovni sistem, gradi ga že v prak-

si na milijone ljudi na različne načine. Vse to poraja nove oblike boja za socializem, vendar je Leninovo delo kljub temu še živo, revolucionarno napolnilo vsem borcem za socializem. Spomin na tega velikega duha in velikega voditelja Oktobrske revolucije bo večno živ.

Jugoslovanski komunisti in vsi naši delovni ljudje smo še posebej letos, ko slavimo 40. obletnico ustanovitve KPJ, ponosni, da smo vseskozi pravilno ocenjevali in razumeli nauk velikega Lenina in se po njem tudi ravnali.

Občinski komite Zveze komunistov v Šmarju
Za odločnejši napredek
v kmetijstvu

V torek je bila v Šmarju pri Jelšah seja sekretariata občinskega komiteja ZKS. Seja je bila o celoti posvečena vprašanju kmetijstva v občini. O stanju kmetijstva in kmetijskega zadruženstva je poročal upravnik kmetijske poslovne zveze tov. ALEKSANDER VIDEČNIK. Seja sta se udeležila še predsednik OZZ v Celju FRANJO LUBEI in ljudska poslanka za ta predel tov. VINKA SIMONICEVA.

Poročilo upravnika poslovne zveze je vsebovalo vsestranski analitični pregled dela kmetijskih zadrug na področju občine, nadalje delovanje poslovne zveze, o trenutnih in daljnosežnejših nalogah pri razvoju kmetijstva v občini, o prvih začetkih in uspehih zadrugnih upravnih organov itd.

Razprava, ki je temu poročilu sledila, je bila zelo temeljita in sprejetih je bilo več sklepov. Med drugim so razpravljali o kmetijskih posestvih, ki na tem področju še ne dosegajo pričakovanih uspehov. Nadalje se je razprava vrtela predvsem okoli problemov živinoreje in sadjarstva. Med drugim so sklenili v najkrajšem času vključiti kmetijska posestva v poslovno zvezo, tako da bo v občini enotna organizacija imela na skrbi razvoj kmetijstva. Odločili so se za temeljit pregled nekaterih kmetijskih gospodarstev in izbrali komisijo, ki bo to storila. Najbližnji ukrepi, ki so pred kmetijstvom v občini, so predvsem asanacije v sadjarstvu ter povečanje

in izboljšanje živinoreje. V ta namen je treba uporabiti vsa sredstva za razširitev kooperacije v travništvu.

Predsednik OZZ tov. Lubei je zelo obširno razpravljalo o bodočih nalogah pri razvijanju sodobne kmetijske proizvodnje v tem kraju. Dejal je, da je doslej bila v središču pozornosti predvsem Savinjska dolina, da pa je skrajni čas, da se tudi področje šmarske občine in Obsočja kar najhitreje razvije. Pri tem je treba imeti jasno pred oči eno, da bo to mogoče storiti v kratkem le na osnovi sodelovanja med zadrugami in kmeti ter ob vrhunskih dosežkih proizvodnje na kmetijskih gospodarstvih.

Na koncu so razpravljali tudi o nekaterih predvidenih investicijah na področju kmetijstva v občini. Tako je bilo govora o predelovalnici sadja v Obsočju, o regulaciji in melioraciji velikih zamočvirjenih površin ter še o nekaterih drugih manjših investicijah.

Razprava o najvažnejših problemih občine Šmarje. In kaj je za ta kraj važnejše od kmetijstva.

POGOVOR S PREDSEDNIKOM OSS V CELJU, JOZETOM JOŠTOM

ČIMVEČ INVESTICIJ ZA STANDARD

Na tretjem plenarnem zasedanju Republiškega sveta sindikatov Slovenije je bilo sklenjeno, naj bi se sindikalne organizacije zavzemale, da bi dve tretjini prostih sredstev delovnih kolektivov povsod usmerili v investicije za družbeni standard. Na občnih zbiorih sindikalnih podružnic v celjskem okraju so ta sklep močno podprli, podprli so ga tudi okrajni in občinski politični in oblastni forumi, kar potrjuje, kako živo, konkretne in pereče so potrebe družbenega standarda med našimi proizvajalci.

O teh problemih so tudi na široko razpravljali v delovnih kolektivih in pred nekaj dnevi je dal temu prečemu problemu močan poudarek tudi četrti plenum Republiškega sveta sindikatov v Slovenije. Zato je uredništvo našega lista zaprosilo predsednika OSS v Celju, tovariša Jožeta Jošta, da v tej zvezi odgovori na nekaj vprašanj.

Kakšen je v celjskem okraju odzivo na sklep Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije, da delovni kolektivi usmerijo dve tretjini prostih sredstev v investicije standarda?

Ta akcija je naletela tudi v celjskem okraju na velik odmev in razumevanje. Sindikalne organizacije v naših delovnih kolektivih so že na rednih letnih občnih zbiorih postavile to vprašanje na prvo mesto v okviru skrbi za življenjske in delovne pogoje zaposlenih znotraj kolektiva in v merilu občine.

Kako se občinski ljudski odbori pripravljajo na to akcijo, kako nameravajo uporabiti ta sredstva in kakšni so pojavi okrog tega vprašanja?

V celjskem okraju je zdaj stanje glede tega približno takšno, da gre delo pri sestavljanju programov za uporabo združenih sredstev za standard kvalitetneje in časovno hitreje naprej pri tistih občinskih ljudskih odbori, ki imajo politično in strokovno močnejši kader. Med te sodijo občine Celje, Zalec, Soštanj, in Slovenske Konjice. Pri ostalih občinskih ljudskih odbori ta akcija zaostaja. Spričo tega bodo

morali občinski sindikalni sveti odločno podpreti to akcijo s pomočjo občinskih komitejev Zveze komunistov in občinskih odborov SZDL. V občinah, kjer ta akcija zaostaja, moramo resnici na ljubo pribiti, da problemi družbenega standarda niso najbolj pereči, pa tudi sredstev je spričo manjšega obsega industrije precej manj. Vendar pa ne kaže te akcije tudi v teh, industrijsko manj razvitih občinah zane-marjati.

Občinski ljudski odbori v Celju, Zalcu, Soštanju in Slovenskih Konjicah priprav-

ljajo gradnjo objektov družbene prehrane, gradnjo stanovanj, zdravstvenih domov, razširitev uslužnostne obrti, gradnjo prostorov za kulturno-prosvetne namene v delavskem okolju Gaberje v Celju itd.

Kot kaže bo v okrajnem merilu zbranih približno 800 milijonov dinarjev sredstev za investicije družbenega standarda, ki jih bodo zbrali delovni kolektivi. Če pa k temu dodamo še sredstva občinskih skladov, ki so za to namenjena, bo tega denarja še nekaj več. Občinski ljudski odbor v Zalcu bo v okviru investicijskega programa za standard zgradil okoli 20 stanovanj, v Zabu-kovci, Zalcu in Libojah obrate družbene prehrane, na Polzeli bodo dogradili zdravstveni dom, okrepili pa bodo tudi investicije v kmetijske namene na kmetijskih gospodarstvih. Več ali manj v podobne namene bodo vlagali sredstva tudi v ostalih občinah.

Kljub dobrim rezultatom, ki so že doseženi v okviru akcije za odvajanje dve tretjine sredstev za standard, so bili tudi po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Proslava 40-letnice KPJ v žalski občini

Na območju žalske občine bodo v počastitev 40-letnice KPJ prirejali proslavo skozi vse leto in v vseh krajih te občine. Za 1. maj bodo priredili izlet na Mrzlico, ker so se pred vojno zbirali komunisti in delavci iz Savinjske doline in Zasavja, septembra pa bo izlet v Šmigovo zidnico, v kateri je bila pred vojno partijska konferenca. Osred-

nja proslava bo julija v Preboldu ob krajevnem prazniku, sicer pa bodo v tej občini praznovali 40-letnico ustanovitve KPJ na vseh krajevnih praznikih. Na proslavah bodo sodelovale vse organizacije in društva, mimo tega pa bodo povsod predavanja o zgodovini in vlogi Zveze komunistov Jugoslavije.

Vzroki in posledice prometnih nesreč v celjskem okraju v letu 1958

Kot v vsaki dejavnosti se tudi v prometu vodi prometna statistika: z namenom, da se v skladu z ugotovitvami skuša izboljšati varnost na javnih cestah. Stanje cestnega omrežja v celjskem okraju še ni zadovoljivo, čeprav je bilo dosti storjenega v preteklem letu za izboljšanje cestnega prometa. Naj navedemo le nekaj podatkov: Rekonstruirali so cesto I. reda pod Trojanskim klancem, cesto II. reda skozi naselje Ljubno, modernizirali posamezne odseke cest v Mozirju, na Teharski cesti v Celju proti Storam, zgrajenih je bilo več novih mostov za večje obsežne, odstranjeni so bili objekti, ki so ovirali promet itd.

Porast motornih vozil zavzema hitrejši tempo kot izgradnja modernih cest. Število motornih vozil v celjskem okraju se je lani povečalo v primerjavi z letom 1957 za 40 %. Prav tako je bilo dosti storjenega (poklicnih in amaterjev) naraslo na preko 2000. Če upoštevamo velik porast novih voznikov in novih vozil, je nujno, da se mora poostriži disciplina in prometni red na naših cestah, sicer so posledice neizogibne. Vsaka najmanjša kršitev cestno-prometnih predpisov lahko povzroči stanje, ki ga prikazuje lanska statistika.

Lani je bilo v celjskem okraju 405 prometnih nezgod. Leta 1957 je bilo teh 326. Število smrtnih primerov je bilo 18, odnosno 6 primerov manj kot v letu 1957. Življenje je izgubilo 6 kolesarjev, 2 motorista, 7 pešcev, 1 otrok ter dva voznika tovornih avtomobilov. Telesno je bilo 156 laže in 138 teže poškodovanih. Skupna materialna škoda na vozilih in na poškodovanih objektih znaša okoli 35 milijonov din. Največ nezgod je bilo na cesti II. reda in to 134. Na cesti I. reda je bilo 127 nezgod, na cestah III. reda in drugih poteh pa 144 nesreč. Po časovnem razporedu je bilo največ nezgod med 14. in 16. uro in sicer 66. Nadalje med 16. in 20. uro. Ponoči je bilo nezgod manj kot v letu 1957. Mesec oktober je bil po številu nezgod (56) najbolj kritičen v preteklem letu. Temu sledijo meseci julij, avgust in september (45 nesreč). Najmanj nezgod (20) je bilo meseca januarja. Po dnevih je bilo največ nezgod ob sobotah (70), sledita pa nedelja in ponedeljek z istim številom (62) nezgod. Zanimiva je ugotovitev, da je največ nezgod na ravnih cestah, in to zaradi prevelike hitrosti motornih vozil. V nezgodah so bila udeležena vozila po naslednjem redu: 23 avtomobov, 137 tovornih avtomobilov, 169 osebnih, 21 traktorjev, 114 motornih koles, 22 mopedov, 112 kolesarjev, 30 konjskih vpreg, 10 vlakov in 41 pešcev. Pri nezgodah je bilo udeleženih tudi 22 otrok. Od vseh navedenih vozil je bilo 179 vozil družbena last.

Poglejmo, kakšni so vzroki nesreč. Za-

radi vinjenosti je bilo 47 nezgod, zaradi prevelike hitrosti na pogoje ceste, vozila, prometa, voznika in vremena 57 nezgod, zaradi utrujenosti, zaspanosti, nepazljivosti ter izgube oblasti nad vozilom je bilo 123 nesreč. Ker vozniki niso upoštevali prednost drugih vozil, je bilo 80 nezgod, nepravilno prehitovanje je povzročilo 29

Posledice nepazljivosti

nezgod, 19 nezgod pa je bilo zaradi opustitve signala in nenakazovanje smeri. Vožnja po levi strani je terjala 18 nezgod, vožnja brez izpita pa 21 nezgod. Ostale nezgode so nastale zaradi vožnje brez luči predvsem pri kolesarjih, zaradi nepravilnega parkiranja, prekoračenje dovoljene

hitrosti, nezasečenje luči, pokvarjenosti vozila ter zaradi polzkosti cest v zimskem času.

Veliko število kaznovanih kršiteljev cestno prometnih predpisov v javnem prometu kaže, da disciplina na cestah ni na zadovoljivi stopnji ter bi bilo nujno potrebno prometno vzgojo državljanov razširiti. To dolžnost bi naj prevzela družba (avtomoto društva, združenje šoferjev, ljudske tehnike), katerih cilj je vzgajati nov šoferski kader. V preteklem letu je bilo na polju prometne vzgoje veliko storjenega. Dober uspeh beležimo pri šolski mladini, saj je udeležba le-te pri nezgodah minimalna. Za tak uspeh je treba dati priznanje vzgojiteljem na šolah. Tudi na javni oddaji »pionirji in promete« so učenci celjskih šol pokazali visok nivo znanja prometnih predpisov, ki je presegal znanje marsikaterega voznika v javnem prometu. Tajništvo za notranje zadeve je lani pri nagradnem natečaju prostih spisov in risb o prometu nagradilo 82 učenec. Tak natečaj predvidevajo tudi letos. Da bi ugotovili znanje poklicnih šoferjev iz cestno prometnih predpisov, so bili vsi vozniki poklicani na konsultacijo. Ta akcija je pokazala, da so nekateri vozniki na javnih cestah brez znanja. Ta ugotovitev

ni presenetila organe prometne službe, ker imajo s temi vozniki največ opravka zaradi nediscipline.

Nobena statistika ne more prikazati vseh posledic, ki nastanejo pri nezgodah. Vsaka nezgoda zapuša vidne posledice. Družina je izgubila očeta, mater, kolektiv dobrega sodelavca, telesne poškodbe so največkrat zapustile trajne posledice, nezmožnost pri delu, vsi ti primeri pa bremenijo našo skupnost.

Nekaj primerov v ilustracijo. Na Vranskem je bil do smrti povožen vinjen kolesar, oče veččlanske družine. V celjski bolnišnici leži že tri leta poškodovana mati nedoraslih otrok, ki je dobila pri prometni nesreči težje telesne poškodbe. Do nesreče je prišlo po voznikovi krivdi, ki je opravljal motorno vozilo v vinjenem stanju.

Zalostni so primeri, ko voznik pusti ponesrečenca na cesti in zbeži, ne da bi mu nudil pomoč in mu s tem morda rešil življenje. Taki vozniki kažejo, da so brez srčne kulture in da nimajo nobenega sočutja do sočloveka. Lani je bilo zabeleženih 6 takih primerov (tri smrtno žrtve). Vsi primeri so bili raziskani. Vozniki so s takim ravnanjem sami sebi odmerili zaslužen kazni.

Čimveč v investicije za standard

(Nadaljevanje s 1. strani)

samezni primeri, ko so nekateri odgovorni ljudje v gospodarskih organizacijah poskušali prikazati močnejše forsiranje investicijskega vlaganja v objekte družbenega standarda kot stvar, ki lahko zavre ali otežkoči tempo razvoja proizvodnih sil. V takih primerih je naloga sindikalne družnice, da se z vsemi političnimi sred-

stvi upre takim težnjam in jih odločno zavrne. Razumljivo je, da smo hkrati odgovorni tudi za nemoteno odvijanje industrijske proizvodnje, vendar ne za ceno vlaganja sredstev v nove investicije, pač pa predvsem za obnavljanje tistih zastaranih naprav in objektov, ki so nujno vezani na doseganje postavljenih planskih nalog.

V kakšni meri so občinski ljudski odbori že izdelali načrte z uvo potrebnih tehnično in ekonomsko dokumentacijo za objekte družbenega standarda?

Prav gotovo so občinski ljudski odbori doslej ta vprašanja zanemarjali. Sedaj preli nevarnost, da ne bo pravočasno načrtov, čeprav bodo finančna sredstva za gradnjo na razpolago. Sindikati bodo morali izvajati političen pritisk, da v občinah takoj in zelo resno pričnejo izdelovati ustrezne načrte. O tem bodo morali spregovoriti odločno besedo sindikalni delavci tudi na občnih zbiorih občinskih sindikalnih svetov, ki bodo v celjskem okraju pričeli 25. januarja. Na teh zbiorih bodo glavne razprave posvečene prav tem vprašanjem v okviru programov črpanja in uporabe teh sredstev.

O teh programih bodo morali še prej spregovoriti tudi delovni kolektivi, da bodo ta sredstva uporabljena. Skratka, delavci v kolektivih bodo morali predhodno te programe politično in materialno podpreti.

Razen tega, da bodo na občnih zbiorih občinskih sindikalnih svetov že zelo konkretno razpravljali koliko sredstev bodo v občini zbrali, se bodo ob tej priliki tudi pogovorili o izdelavi načrtov za programske objekte družbenega standarda s katerimi bi treba pohiteti.

Prav zaradi teh važnih nalog bodo morali na občnih zbiorih občinskih sindikalnih svetov posvetiti posebno pozornost tudi izbiri dobrega kadra za bodoča vodstva teh svetov. Nadaljnja realizacija teh planov bo slonela prav na teh vodstvih, saj bo njihova najvažnejša politična naloga, da bodo spremenjali in vzpodbujali vso dejavnost na področju občine v vedno bolj pospešeno skrb za delovnega človeka. -ma-

Slavni dnevi iz zgodovine KPJ

13. januar 1923

Na ta dan je bila v Beogradu ustanovljena Neodvisna delavska stranka Jugoslavije. Čeprav je delovala samo poldrugo leto, je ta stranka odigrala pomembno vlogo v povezovanju ilegalne Komunistične partije z delavskimi množicami.

13. januar 1929

Ta dan je izšla zadnja številka »Borbe« pod diktaturo.

14. januar 1953

Josip Broz-Tito je bil izvoljen za prvega predsednika FLRJ. Glasovanje v skupščini je bilo zaključeno ob 11.50, ob 12.07 pa je Josip Vidmar sporočil ljudskim poslancem, da je bil Josip Broz-Tito izvoljen za prvega predsednika republike.

14. januar 1945

Tega dne se je začelo veliko zborovanje žena v Crnomlju. Udeležilo se ga je več kot 400 odposlank in delegacija žena iz Slovenskega Primorja. Na zborovanju je govoril tudi takratni sekretar izvršnega odbora OF pokojni tovariš Boris Kidrič.

14. januarja 1933

so bile na ljubljanski univerzi pod vodstvom komunistov velike študentske demonstracije proti diktaturi, proti neznošnemu režimu na univerzi in proti okrnjevanju slovenske univerze.

15. januar 1942

Na ozemlju vzhodne Bosne se je začela 15. januarja druga sovražna ofenziva proti partizanskim četam. Med ofenzivo so bili srđiti boji zlasti pri Zvorniku, Vlasenici in Han Pjesku ter na progi Sarajevo—Višegrad.

15. januarja 1943

začne ponovno izhajati »Ljudska pravica«.

16. januar 1943

Tovariš Tito je poslal 16. januarja 1943 pokrajinskemu komiteju KPJ za Makedonijo obširno pismo, ki velja za najpomembnejši dokument iz zgodovine NOB Makedonije. V njem je tovariš Tito dal dragocene napotke za nadaljnje delo in razvijanje NOB v Makedoniji.

17. januar 1919

Tega dne je bilo v Sarajevu veliko zborovanje delavcev, na katerem so protestirali zoper namero tedanje vlade, da z orožjem napade mlado sovjetsko republiko. Podobna protestna zborovanja so bila tudi v drugih mestih Jugoslavije.

Od 17. do 21. januarja 1949,

pičla štiri leta po prvem kongresu, je bil v Beogradu ob sodelovanju 1433 delegatov drugi kongres KP Srbije.

19. januarja 1919

je bil v Ljubljani vseslovenski kongres Jugoslovanske socialdemokratske stranke (JSDS).

20. januar 1943

Tega dne so združene sile okupatorja ob pomoči vse ustaške vojske in Mihajlovičevih četnikov začele četrti, dotlej največji ofenzivo proti naši narodnoosvobodilni vojski. Sovražnik je imel nad 100.000 vojakov proti okrog 20.000 partizanom.

pogled po svetu * pogled po svetu

Ekspanziji modernega kapitala ni več potreben klasičen sistem nacionalnega zatiranja, marveč se naslanja na velike razlike med razvitimi in nerazvitimi deželami, na ekonomsko odvisnost zaostalih dežel od razvitih, na željo zaostalih narodov po ekonomskem napredku, na notranjo potrebo vseh narodov po intenzivnem gospodarskem sodelovanju — na teh faktorjih ter svoji ekonomski in politični moči gradi moderni kapital svojo ekonomsko in politično ekspanzijo. Tako je nekje zapisal Edvard Kardelj. To je prav tako res, kakor ugotovitev, da stopa človeštvo v novo fazo razvoja proizvodnih sil. Odkritja nuklearne fizike in elektronike in njih široka aplikacija v tehniki označuje začetek prave industrijske revolucije socializma, kajti vsestranska aplikacija teh znanstvenikov in tehničnih odkritij ni mogoča brez socialističnih odnosov. Družbena delitev dela v takem silnem razvoju proizvodnih sil vključuje vse narode direktno v mehanizem svetovnega gospodarstva.

Ne seveda čez noč, ne kar jutri! Prodor v vesoljstvo, dirigirani izstrelki, balistika, o kakršni se nam pred 15 leti še sanjalo ni, trka na človeško pamet.

Eisenhower je v novinarskem klubu sicer odbil sovjetsko pobudo za sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo, vendar je privatni obisk Mikojana visoko ocenil, češ da je to poskus kako bi pametno nasli neko skupno pot za reševanje vprašanja oborožitve in skupni izhod iz te dileme. Zanimivi sta predvsem dve besedi: »Pametno« in »dilema«. V podobno iskanje skupne poti tudi Dullesova izjava, da svobodne volitve v Nemčiji niso nujne za združitev in da so razne poti za doseg enotnosti. Določen napredek je že v tem, če so za dobrodošlico Mikojanu izjavili ameriški listi, da nikdo ne more pričakovati od ameriških državljanov, naj bi na nemško vprašanje gledali vselej tako kot bonnski ministri ali Nemci. V ZDA so pokazali tudi nekaj razumevanja za sovjetsko bojazn pred vzpostavitvijo nove nemške vojske sile.

Treba bo torej vendarle premakniti tudi zahodni voz z mrtvega tira, na katerem je obstal leta 1946. Sovjetska pobuda, da bi prišlo do konference vseh držav, ki so bile v vojni s Hitlerjevo Nemčijo, to zahteva. Pogodbo naj bi podpisali obe nemški državi ali pa konfederacija, če bi medtem do nje prišlo. Eisenhower vidi v tem predlogu popolno neizvedljivost in razorožitev nemškega naroda, kar pa se mu zdi nerealno, češ da je to prevelik narod za tak neodločilen položaj. To je samo lepa beseda za dejansko surovo politično in vojno strategijo NATO, ki zida na nem-

ški udarni moči za eventualni spopad med blokoma, razume se, da s pomočjo konservativne krščansko-demokratske Adenauerjeve politike, ki skuša s tem za nemški narod izbiti čim več haska in se ji je to že precej posrečilo.

Na sovjetsko pobudo gledajo v Angliji z »opreznim optimizmom«, v Franciji pa so se jasnemu odgovoru izognili, čeprav je jasno, da se bodo podredili političnemu štabu NATO.

Mikojan pa je prekršil Ameriko, kosil z bankirji, večerjal z oblastniki, se zgovoril za nove obiske, razstave, zamenjave, ni pa pozabil povedati, da SZ mora biti oprezna, kajti ZDA so jo obdale z mrežo raketnih oporišč, je pa SZ vselej pripravljena za sodelovanje, za mir. Za prihodnje leto se pripravljajo skupina ameriških guvernerjev za obisk v SZ, ni izključen obisk Hruščeva, govori se spet o sestanku na najvišjem nivoju — skratka vzpostavil se je direktni stik med največjima silama na svetu. To pomeni, da je tekma za vesolje rodila nekaj koristnega — v smislu današnjih ugodnih besed tega članka. Politično in psihološko je SZ pred ZDA, tehnično pa baje samo 3 ali 4 mesece, kakor izjavljajo nekateri, obenem pa pozivajo druge države k sodelovanju v univerzalni balistiki. Kdo bi to od ZDA, atomskega monopolista, pričakoval! In vendarle je res.

V smislu ugodnih besed presojamo dejstvo, da bo Zah. Nemčija posodila Sudanu 25 milijonov mark, dalje to, da bodo arabske države ustanovile skupno banko in skupni gospodarski svet, ki bo skušal postaviti na noge petrolejsko tankersko mornarico in še marsikaj, kar so doslej imele v rokah samo zahodne sile. Fanfani pa je v Kairo prišel prepozno pristavljati italijanski »piskrčke«, v Atenah pa ni bil dovolj spreten, da bi ugajal tudi Grkom. Preveč se je ženoiral Turkov in Angležev, ki nameravajo Ciper deliti brez mednarodne konference. Nekdanji zmerni diplomat Foot je postal bojevit, odklanja samoodlobo, krši premirje z EOKA in grozi Makariju, da ne bo smel več na to fiksno lepantsko letalonosilko.

V Kongu še vedno vre. Belgijcem se je zdelo potrebno, da pošljejo bataljon padalcev v jugovzhodni del te kolonije, ki ni nikoli kazala znamenj nezadovoljstva nad »razvitimi« prebivalstvom. S padalci so skušali nedavno tega Francozi urediti zadeve v Indokini in jih urejajo tudi v Alžiru. Takole pravi nova vlada, ki naj bi Francijo povedla v nove boljše čase: Pacifikacija Alžira je pogoj za vsako politično rešitev, ki temelji samo na izidih splošnega glasovanja. Torej nič novega pod De-

Gaulloom, prav nič. Pacifikacija je postala pogoj in namesto besede »integracija« je predsednik Debreux uporabil besedo »močnejše spajanje« med Francijo in Alžircom.

Francoski poslanci so v parlamentu stajali poslali De Gaullova poslanca, v kateri pravi, da zavisti uspeh akcije za obnovo Francije od ujanja reda v vse zadeve nacionalnega življenja. Ali ne diši tale »rede« nekoliko po tistem osmrtnem »die neue Ordnung« in po strašnem položju, ki ga je doživelo francosko buržoazno parlamentarno življenje?

In še marsikaj takega je v poslanici in v debatah novega parlamenta, kar ni ravno v čast najbolj svobodnjaške evropske dežele.

T. O.

(Po pripovedovanju Franca Kača)

(Nadaljevanje in konec)

Seveda smo se pogovorili in pogodbe smo tudi že imeli. Toda zdaj smo prišli na dan z novo zahtevo: mojstra Kresnika je treba prestaviti drugam, da ne bo imel nikakršnih stikov s tovarniškimi delavkami. Znano je bilo, da je bil ta mojster velik ženskar in če pri njih ni uspel, je znal večkrat zagosti kako podobno, kot topot z lijak. Razume se, da so ga žene sovražile (saj je marsikatero spravil na cesto), obenem pa so se ga tudi bale. Borba za kruh je bila težka.

Zahtevali smo torej, da Kresnika prestavimo in to pisano zahtevo smo tudi obesili na vidno mesto v tovarni. Podpisana je bila z Westnovim podpisom. Tovarnar je dal svojemu ljubljencu mesec dni plačnega dopusta in verjetno je domneval, da se bo ta čas naša, predvsem pa ženska jeza polegla. Toda še predno je mesec Kresnikovega dopusta potekel, smo mi že »zavohali«, da ga misli Westen dati na nočno izmeno za mojstra. Tisti dan, ko smo to zvedeli, smo delavski zaupniki imeli ob 3. urji ponočni sestanek v »Ameriki«. Na sestanku je bila tudi ta, nočna izmena, katera naj bi dobila Kresnika. V en glas smo sklenili, da ga ne maramo in da ga vržemo ven, če se prikaže.

Minil je njegov »dopust« in Kresnik se tistega večera res prikaže pri nočni izmeni, da bi prevzel mesto mojstra. Toda ni se še utegnil dobro ogledati po ljudeh, že so ga delavci zgrabili in treščili ven.

Na tej nočni izmeni sta imela tisto noč službo tudi dva inženirja in eden od njih pošlje po mene. »Z vami nimamo kaj razgovarjati,« sem dejal, »ker vi niste podpisali pogodbe.« Torej naj pošljemo po Westna — me je vprašal. Tako je. Tisti trenu-

tek se je kompromitirani Kresnik spet od nekega prihihul in se ponovno prikazal v obratu. Ljudje so ga spet pograbili in vrgli ven. Spominjam se še, da so ga razjarjeni delavci hoteli vreči kar čez ograjo, ker vratar ni hotel takoj odpreti vrat. Čez kako uro po tem dogodku pride delavski zaupnik Božičnik k meni in mi pove, da pride vsak čas Westen v tovarno. Prav. Kar tule pri peči počakava. Okrog 10. ure se res prikaže Westen, zelen od jeze in zarjave nad mano: »Ste vi šef ali jaz?« (Kresnik mu je bil tesno za petami.) »Seveda vi — toda zakaj se ne držite pogodbe, ki jo podpisate?« Moj odgovor je Westen kar »preslišal« in zapovedal Kresniku, naj prevzame svoje mesto. Toda čim je le-ta usmeril korak proti svojemu delovnemu mestu, že ga zagrabi neki delavec. Vpriču naklonjenega mu gospodarja je imel ključni mojster več korajže in se je trdih delavčevih rok otepaval. Takrat pa je kot na povelje vsa nočna izmena skočila izza svojih strojev in že so otepavali nezahvalnega mojstra in ga vpriču Westna vrgli ven. Takoj za tem pa so spet sedli k strojem.

Westen stopi k meni z ironičnim »Guten Abend, Herr Chef!« Seveda je organizacija tega »podviga« spet pripisal meni. Toda to pot je skušal ubrati druge strune. Povabil je naju z Božičnikom, naj greva z njim v vilo, da popijemo liter vina. Toda pri vratih sva midva ubrala svojo pot, se zahvalila in dejala, da si lahko sama kupiva 2 deci.

Se huje kot Kresnik pa je tovarniške žene gnajvil mojster Fleck in ženske so tudi s tem energično obračunale. Zahtevale so sestanek in postavile: Fleck mora ven! Nekega večera so ga ženske res pograbile,

ga gnale do vratarja in ga vrgle ven. Vsega raztrganega je Westen z avtom odpeljal domov. (Fleck je tudi neko delavko udaril in zato so žene hotele obračunati z njim.) Niti Flecka niti Kresnika po teh dogodkih ni bilo več v tovarno.

Toda po Fleckovem odhodu je bil v poletju leta 1936 v tovarni glavni in največji štrajk, ki ga gotovo še dobro pomnijo mnogi prebivalci Celja in bližnje okolice. Ta štrajk je vodil tov. Leskošek. Vsi delavci so tistega dne (6. septembra) ostali v tovarni. Seveda je Westen takoj alarmiral policijo, ki se je nastanila kar v tovarni in naganjala ljudi na delo. Le karh 30 delavcev je šlo iz tovarne, drugi pa smo vsi ostali. Delali pa so nekaj časa edino le ključavničarji. Žene delavke so nam kuhale v pritičnem prostoru poleg tovarne (»Ledig Heim« smo ga imenovali). Domala vse celjske trgovine in gostilne so nas zalagale z živili. Največ pa sta nas z mesom zalagala Turk in Rebevsšek, s kruhom pa pek Mlakar.

Štrajkali smo že kake 4 tedne, ko je oblast vsem trgovcem in gostilničarjem prepovedala, da bi nam pomagali. Po mestu so viseli plakati, ki so opozarjali, da bodo vsem trgovcem, gostilnam, mesnicam in pekarnam odvzeli obrt, če bodo štrajkačjem kakor koli pomagali. Potem je bilo hudo. Zmanjkalo je hrane, zmanjkalo je č garet in kakih 14 dni smo pošteno stradali. Ta čas smo imeli kakih štiri-krat pogajanja. Prišel je tovariš Leskošek in z njim smo šli vsi delavski zaupniki k pogajanju na občino. Zupan Mihelčič nas je prigovarjal, naj bi se sporazumeli in prekinili štrajk. Tovariš Leskošek pa ni popustil. Nazadnje smo se na občini pošteno skregali in Westen se je trkal na

KOMPOLSKA »KOMUNALNA BANKA«

KOMPOLE — URBANISTIČNI OKOLIS

Stisnjena dolina okoli Stor ne daje možnosti razmaha gradbeni dejavnosti štoriskim železarjem. Zato so si številni delavci postavili hiše v Kompolah. Kar so začeli že delavci, so potrdili strokovnjaki in Kompole so del gradbenih okolišev okoli industrijskih Stor. Dandanes so Kompole že delavsko naselje in kmetje so v absolutni manjšini. Našteli so mi tri ali štiri kmete in še s teh kmetij hodijo moški na delo. Delavci pa, ki so lastniki majhnih krp zemlje, so že odločili. Od zemlje na pobočju nekdanjih vinogradov ne bo korist. Če ne rastejo intenzivne kulture, naj raste naselje. Ze sedanji razvoj, še bolj pa predvideni bodoči razmah, narekujejo ureditev. O tem naj teče beseda.

ENA NAJLEPSIH PODEŽELSKIH SOL

Sola, v kateri je pred vojno živela napredna učiteljska družina Jerinovih, je danes spremenila svoj zunanji, še bolj pa notranji videz. Prostorne, na novo opremljene učilnice se kosajo z mestnimi šolami. Šolski upravitelj Ivan Rutar, ki se je domala posušil od skrbi in požrtvovalnosti ob lanskoletni obnovi šolskega poslopja je pravcati gonilni motor v tem kraju. V svoji skromnosti se brani ugotovitve, da je izgradnja šole le v glavnem slonel na njegovih plehkih in pripisuje uspeh predvsem oblasti, gradbeni inšpekciji, podjetju »Beton«. Ceravno tem ustanovam, oblasti in podjetju ni odrekati zaslug, Kompolčani vendar prav dobro vedo, da bi malokdo tako dobro izpeljal to nalogo kot on.

Upraviteljeve skrbi se niso poslovile. Zdaj urejujejo okolico šole, šolski vrt, dvorišče, pa tudi v stavbi sami še ni vse urejeno. Na šolskem vrtu je čebelnjak, urejujejo majhen hlev za male živali, gradijo toplo gredo, v majhni sušilnici za sadje pa so zadnje jesen sušili vsi sosedje. Upravitelj Rutar želi, da bi njegova šola vcepila nadebudnim Kompolčanom čim več praktičnega znanja v glave.

Cerprav je šola še vedno eno samo gradbišče, si je učitelj Rutar nakopal nove skrbi. Vodovod je naslednja etapa... Ob-

Sličice o pridnih in iznajdljivih ljudeh

Učilnica v prenovljeni šoli v Kompolah je svetla, snažna in prostorna. Otroci se pridno učijo, toda nekaj pa le ni prav. Preveč so razgrajali v razredu, ko smo s tovarišem upraviteljem pogledali po šoli. Pionir mora biti miren tudi tedaj, če ni odraslih poleg. Je res tako?

nje, koliko denarja so dobili za to akcijo, nisem mogel zakriti svojega začudenja.

Takole je o tem pripovedoval predsednik SZDL tovariš Franc Kresnik ob pogovoru v hiši tovariša Feliksa Ivanška.

— Most je bil nujno potreben. Dober del Kompol je bil odrezan od gornjega dela Stor. Most so med vojno minirali ustaši. Pa so se zbrali volivci in sklenili zgraditi novega. Občina jim je dala 40.000 dinarjev, a to je premalo celo za ozko brv. Nabrali so les, ga posekali, obtesali in spravili na gradbišče. V železarni so dobili odpadne tračnice in se lotili dela. Koliko

bodo dobili še les za mostni tlak, bo most prevozen tudi za vsa vozila.

PRIDNOST KOMPOLČANOV PREHITEVA OBLJUBE

Kompole se širijo. Največji problem pri gradnjah je slaba prevozna pot. Pa so se zmenili, da bodo utrčili in razširili cestov. Pravzaprav naj bi se ta pot nekoč imenovala cesta. Nekdanji kolovoz so razširili, jarke zasuli, navozili ogorka. Drugo so obiljili na občini in v tovarni. Pot bi bilo treba utrditi z gramozom. Pri teh delih, ko so pripravili pot za nasutje od Ocvirka, kjer se priključu na novo cesto, ki se vzpenja v serpentinah proti Sentjanžu, pa do šole so prispevali nad 1300 prostovoljnih ur. Zdjaj pa se je blato kolovoza pomešalo z ogorki in pot je spet blatna kot nekaj. Gramoza, ki je bil obljubljen, še ni...

PROSVETNI DOM »CVETKE JERINOVE« V IZGRADNJI?

Od Kompol se proti vzhodu dvigajo gore. Na vrhu ponosne Resevne kipi pod nebo razglečni stolp. Onstran stolpa, nekoliko pod vrhom Resevne je grobišče, kjer je s svojimi bojnimi tovariši pokopana tudi junakinja Cvetka Jerinova, katere se s spoštovanjem in ljubeznijo spominjajo vsi Kompolčani. Med njimi je odrasla, z njimi delovala, mednje je nosila napredne ideje kot učiteljska. V njihovi bližini se je borila in padla...

V njen trajen spomin so prizadevni člani prosvetnega društva imenovali svoje društvo po njej.

To društvo je eno najboljših v občini navkljub težavam. Ko je bila šola obnovljena, so ostali brez odra. Toda »asi«, ki jih srečamo pri vseh akcijah, so se zagnali na juriš. Rezultat: Imajo kupljeno zemljo. Imajo gradbeni material in okoli 300.000 dinarjev nabranih sredstev. Opeko so dobili tako, da so odkupili in podrli neko stavbo v Storah in material zvozili v vas. Nabrali, posekali in obtesali so les, zdjaj pa čakajo samo na načrte. Predvidevajo, da bodo načrti najdražja postavka pri ustvaritvi njihovih želja. Morda jim bodo pri Društvu inženirjev in tehnikov načrte ceneje naredili?

Ta teden vam predstavljamo primer vaske skupnosti, ki v bistvu obstaja že leta, ceprav še danes nima tega uradnega naslova. Če je Velenje primer izredno agilnega mesta, potem so Kompole primer majhnega naselja, kjer so uspehi v sorazmerju z velenjskimi enak veliki, če niso mestoma celo večji. Torej ta teden smo bili na obisku pri Kompolčanih.

SPOMLADI PA VODOVOD — TRI MILIJONE ZACETNEGA KAPITALA

Udarniško delo je praksa Kompolčanov že iz predvojnih let. Na ta način so deloma elektrificirali vas. Se bolj pa je duh »pomagaj si sam« zavladal po vojni. Po vsej vasi pijejo in uporabljajo deževnico. Torej vodovod. Toda kako? Najbližje zaletje je moglo v bližini Sentjanža. Načrt, ki so ga dali izdelati iz dotirane vsote 200.000 dinarjev predvideva nad 1500 metrov glavnega voda. Od razdelilne cisterne vrh rebri pa nadaljnjih 1.700 metrov vodovodne mreže po naselju. Občina je zahtevala, da mora biti zmogljivost vodovoda vsaj za enkrat večja od sedanjih potreb, kajti naselje se naglo širi.

Kot so povedali odborniki vodovodnega odbora: predsednik Starlekar, tajnik upravitelj Rutar in blagajnik Ivanšek, imajo v »lastni banki« naloženih že okoli 3 milijone dinarjev. Toliko so namreč vredne obveze za prostovoljno delo. Na zbiralnih polah, kjer ne manjka nobenega prebivalca Kompol, je do sedaj še podpisov za okoli 10.000 prostovoljnih ur. Cim bodo načrti potrjeni, bodo začeli kopati za zbiralnik in jarke za vodovod...

Tej veliki pripravljenosti stoji nasproti vprašanje:

— Koliko bo prispevala družba? Da, v Kompolah je enotnost akcije razumljiva stvar. Spričo uspehov, ki jih imajo za sabo, so njihovi načrti za bodočnost popolnoma na dani. V naselju (tudi tu ni izjeme) je vrsta organizatorjev in vodnikov, domala vsi prebivalci pa so njihovi požrtvovalni sodelavci. Ta enotnost je ključ, ki drobi najtrše orehe. Poglejte okoli sebe, če se lahko ponašate s takimi uspehi. Kompole niti niso zaokrožena skupnost, temveč le del krajevnega odbora Store. Brez dvoma pa predstavljajo vaško skupnost v pravem pomenu besede, vendar ne na osnovi odločbe, temveč na osnovi skupnega dela.

J. Kr.

Upravitelj Rutar: Da, majhna je sušilnica, toda dovolj velika, da pri mladini obnovimo nekdanji smisel in interes za usenje sadja.

Kot zaseda negibnih vojakov so po greben hriba posejane kompolske hiše. Po tem rebro bo položena ena izmed vej bodočega kompolskega vodovodnega omrežja.

Kompole je po sončnih rebrih razpotegnena vas nad Storami. Tudi sredi zime, ki je letos res svojevrsna, ko narava spi, ponuja ta kraj svoje lepote in komaj da sluti neposredno bližino zadimljenih in mračnih Stor.

Kot vojaki so hiše postavljene vrh ostre rebri in v domala ravni vrsti so razporejene ob njenem vznožju. Vas sama s svojimi značilnostmi priča o preteklosti. Skrčeni in dotrajali vinogradi v strminah so ostanek nekdanjih »gorc«, katerih lastniki so bili deloma Teharčani, deloma kmetje iz doline. Kot mnogo vinskih krajev, tako je tudi ta predel zatekla ameriška tritna uš, še večjo spremembo pa je vanj prinesla bližnja tovarna, ki je svojo delovno silo črpala iz vrst nekdanjih viničarjev, kočarjev in malih posestnikov. Toda ti časi so že daleč v preteklosti.

KOMPOLSKI GRUNTAR SE JE ZMOTIL...

V prostrani dolinici med grebenom nekdanjih vinskih gorc in z gozdom pokritimi vršaci celjskega hribovja, kjer kot ostrovidni jastrebi na skalnatem gnezdu stržari Sentjanž, svojčas ni bilo veliko hiš. Eden najmočnejših kmetov, Kompolšek je pred desetletji s pravo gruntarsko vztrajnostjo razširjal svojo posest. Pogostokrat se je pred ljudmi postavljaj z besedami:

— Prej ko bom umrl, bo dolina moja. Od hiše me bodo nesli pogrebci po moji zemlji na cerkveno pokopališče...

Pa se je možak uštel. Res je bila domala vsa dolina njegova, toda ko je umrl, je manjkalo samo še kosček na poti do pokopališča...

Desetletja so minila... Dandanes je tu že nad sto hiš in okoli 300 ljudi živi v Kompolah.

Nov most čez Voglajno je prehodan za pešce. Ko pa bodo položili plohe čez vso širino mostu, bo čezenj mogel vsak voz in celo lažji avtomobil.

enem pa mora poleg svojega šolskega dela poučevati otroke iz razredov obbole učiteljice. Kljub temu iz njegovih ust ni bilo tožb...

POL MILIJONA VREDEN MOST ZA 40.000 DINARJEV?

Rekel bi lahko, da Kompolčani delajo čudeže. Nedavno so izročili osebnemu prometu nov most čez Voglajno. Na vpraša-

udarniških ur je bilo pri gradnji porabljenih točno niti ne vedo. Odbornik Toplak je sam delal pri gradnji polnih 180 ur, tovariš Jagodič pa ne veliko manj. Enako pridno so delali tudi ostali. Dneve so z »ovnik« zabijali pilote v dno Voglajne. Pred kratkim je bil most izročen prometu za pešce. Dolg je 24 metrov in po cenitvi strokovnjakov je vreden pol milijona. Ko

WESTNOVI TOVARNI

prsa: »Jaz imam vsega dosti, vi pa delajte, kar hočete. Lahko tudi prestavim tovarno v Srbijo — tam pa bodo ljudje radi delali še za nižjo mezd.«

Ostali smo še nadalje v tovarni. Strazilo nas je okoli 200 žandarjev, ki so ljudje priganjali, naj delajo. Ko nam je Westen ni mogel drugače do živega, nam je pogasil vse luči in pobral okna z obratnih prostorov. Zahtevali smo nazaj 4 petrolejke in jih tudi dobili, oken pa ni hotel vrniti.

Nekako v sredini štrajka je nekega dne stražar javil, da je prišel material za tovarno s kolodvora in da naj bodo premikači nared. Ko je prišel tovar je v bližino tovarne, smo sklenili, da ne sme noben tovar v tovarno in noben iz nje. Premik se ni mogel izvršiti, ker so se ženske vlegle na tračnice. Strojevodjo so orožniki z bajoneti priganjali, naj pelje vagon, naj pelje kar po ljudeh — ta pa je z mirnim odgovorom »Po ljudeh pa ne bom vozil« odpeljal tovar nazaj na postajo. Šele takrat so ženske vstale s tračnic. Od orožnikov zastraženi tovarnar se je togotil naprej: »Bomo videli, kdo je gospodar! Bom že znal dobiti odškodnino za ta štrajk. Vsakemu, kdor ima hišo ali posestvo, bomo vse zaplenili.«

Nekateri so se teh groženj res zbalj, toda vztrajnejši smo jih bodrili, da so z nami silno vztrajali do konca.

Se vedno so orožniki z nasajenimi bajoneti držali špalir pred tovarno. Potem so začeli hoditi domov po ljudi, po stavko-kaze, da bi prišli na delo. Vendar si tudi ti niso upali prikazati v tovarno.

Gospodar in orožniki so vedeli, da smo stavkarji prestraženi, ker nam ljudje ni-

so smeli več pomagati, pa so ubrali druge strune. Orožniki so klicali kakega delavca ali delavko ven, češ da so njej ali njemu domači prinesli hrano. Skraja smo nasedli — prestražena delavka je vesela hitela k vhodu, tam pa so jo orožniki zgrabili, nabili in vrgli ven. Mnoge pa so kar naložili na avto in jih odpeljali v zapor, kjer so jih pretepali in mučili. Westen se je s svojimi pomagači pri takih prizorih, ko je prestražena delavca ali delavka letela ven po »malico« na moč smejal in se norčeval iz ljudi.

Tudi proti koncu štrajka je tovariš Leskošek večkrat hotel priti do nas, da bi nas ohrabil, toda navadno so ga že kar na kolodvoru zajeli tako, da sploh ni mogel priti do nas. Tako smo ostali nazadnje čisto sami.

Mislím, da je celo Celje in vsa okolica bila z nami, štrajkači, saj se pri Lebiču, kjer so napravili zapornico, zbralo kakih 4000 ljudi. Ko so orožniki videli, kako je vse to organizirano, so začeli še te ljudi razganjati z bajoneti. Toda ljudje so nam pokazali svoje simpatije s tem, da so dva orožnika razorožili.

Štrajk je trajal že 6 tednov. Prišli smo do sklepa, da si ne moremo več dosti pomagati. Oblast je šla delodajalcu na roko, mi pa nismo imeli ne kruha, ne orožja. Prekinili smo stavko in šli domov. Westen ni hotel nobenega več vzeti v službo in takrat je ostalo brez dela preko 500 naših delavcev.

Res nismo s tem dolgotrajnim štrajkom pri delodajalcu dosegli pozitivnih rezultatov za naše dobro — vsi skupaj pa smo si le bili svestni dragocene pridobitve: enotnost delavskega razreda.

Zastarele trgovine v Rogaški Slatini bodo obnovili

Rogaška Slatina je znana ne samo v domovini, temveč tudi v tujini, kot središče jugoslovanskega zdraviliškega turizma. Zdravilišče dosega iz leta v leto večji promet. Preteklo leto so zaključili (najboljše leto po vojni) z nad 200.000 nočitvami. Letos pa je predviden še večji dotok domačih in tujih turistov. Zaradi tega se zdravilišče na sezono tudi temeljito pripravlja. Do takrat bodo obnovili še en hotel, uredili novo pivnico slatine, vodovod itd. V perspektivi imajo še mnogo, vendar kaže, da bodo v doglednem času že marsikaj uresničili.

To pa je samo ena stran, druga pa je trgovina. Za njo lahko mirno trdimo, da ne gre vzporedno z razvojem in močno zaostaja. Trgovsko podjetje »Izbira« ima v središču Rogaške Slatine štiri prodajalne, ki so razen trgovine »Boče«, ki je specializirana za železnino, neurejene. Posebej velja še to za trgovino »DOM«, ki je glavna prodajalna v središču Slatine, kakor tudi za trgovino »Turist«, ki je sezonskega značaja in namenjena turistom. Ta trgovina je urejena v prostorih »Kolonadi«, t. j. pod arkadami. Ti prostori pa so v tako slabem stanju in za trgovino trenutno nemogoči.

Streha že več let prepušča, zaradi tega je uporabnih le še nekaj prostorov, v ostalih pa je že odletel strop. Se v tistih prostorih, kjer je bila trgovina, so morali ob nevihtah razprostrti dežnike. Tudi izložbe so neprimerne in zastarele. Enako velja

tudi za opremo. Zdravilišče je to zgradbo, ko je bila že v slabem stanju, izločilo iz svojih osnovnih sredstev in jo predalo stanovanjski upravi, ki pa nima sredstev, da bi jo popravila.

Na iniciativo zdraviliškega sveta in trgovinske zbornice so resno pristopili k ureditvi trgovin. Pred dnevi je izdelala posebna komisija program, po katerem naj bi se specializiralo in sodobno uredilo trgovine v Rogaški Slatini. Tako bodo preuredili prodajalno »DOM« v živilsko-delikatesno trgovino, v prostorih pod arkadami pa je predvidena ureditev naslednjih prodajaln: prodajalne stekla in spominkov, manjša delikatesna trgovina, prodajalne konfekcije, prodajalne tekstilnega blaga, prodajalne pletenin in trikotarje ter prodajalne čevlje in sadja. Večina teh prodajaln odslej ne bo več samo sezonskega značaja, temveč bodo odprte

tudi izven sezone. To pa je le samo začasna rešitev, ker ta predel, ki je namenjen izključno turistom, ni primeren, da postane trgovsko središče. Zaradi tega je predvideno, da bodo v perspektivi zgradili poleg sedanje prodajalne »DOM« prodajne lokale v eni izmed stanovanjskih ali poslovnih zgradb. Ureditve trgovske mreže v Rogaški Slatini pa zahteva znatna finančna sredstva, katerih pa trgovsko podjetje »Izbira« nima. Zaradi tega bi bilo nujno potrebno, da bi zgradbo in izložbe uredila uprava stanovanjske skupnosti s sredstvi občine, opremo in ostalo pa trgovina, ki naj bi dobila v ta namen potrebno posojilo. Trgovsko podjetje pa se bo moralo v bodoče v večji meri zavedati, da ni njegova vloga samo preskrba potrošnikov, temveč tudi, da mora prispevati k še uspešnejšemu razvoju turizma v Rogaški Slatini.

B.

Ljudska tehnika v Zrečah v počastitev 40 - letnice KPJ

Na letnem občnem zboru društva Ljudske tehnike v Zrečah so med drugim sklenili, da bodo letos v počastitev 40-letnice KPJ in III. kongresa Ljudske tehnike Slovenije še bolj in vsestransko razvijali tehnično dejavnost. Društvo je že doslej z uspehom pomagalo šolam pri uvajanju tehničnega po-

uka in skrbelo za tehnično izobraževanje prebivalcev v oddaljenih pohorskih vaseh. V 10 kroških tega društva aktivno dela približno 200 članov iz Tovarne kovanega orodja in kmečke molarne, zlasti uspešno pa dela pod njegovim pokroviteljstvom Klub mladih tehnikov na tamkajšnji osemletki.

REKLAME NI TREBA

(Ob premieri Knottove kriminalne igre »Klič M za umor«, dne 13. januarja 1959)

Gledališče nam je za sprostitev, zabavo in razvedrilo sredi puste zime ponudilo Knottovo kriminalko, napelo igro o zločinu in njega odkritju, za katero menda ne bo treba reklame, saj spadajo detektivke in kriminalke med blagajniški repertoar filmskih podjetij, med najbolj brano Hinterpellenliteraturo zadnjih desetletij, v svojih nekdanjih oblikah pa tudi že v prejšnjih časih, saj pozna evropska literatura masovno produkcijo razbojniške literature že nekaj stoletij. Kar priznajmo, da je za današnjega človeka kriminalna literatura eno od podobnih razvedril, kakor so bile na drug način krvave igre v areni,

uprizoritvijo takega delca ne bomo nič izgubili pri kvalitetnem repertoarju, posebno zato, ker so režiser Gombač in njegova igralska petorica poskrbeli za dovršeno uprizoritev.

Takale stvar ne terja posebne igralske barvitosti, avtorjeva osebnost in značaj niso ravno važni, glavno je, da se dvoboj med virtuosom zločina in virtuosom javne varnosti virtuosno vrši in izbojuje, kakor pričakujemo.

Naj samo malo »pogustiram«, čeprav vem, da bodo stari in mladi, skrivni in očitni ljubitelji te knjižne sorte sami prišli na okus in dali vsi po vrsti priznanje ak-

ski usodi, saj mori iz ljubavne osvete, kakor bi računal z logaritmi in to počasi, kakor da je njegovemu ljubavnemu žolcu nekdo montiral varnostni ventil. Kaj bi izgubljali zanj besede! Perfekten zločinec, avtor z njim in zanj naredi, kar hoče, pa če je še tako »za prijeti«. Pavle Jeršin je kljub površinskemu značaju tega slovstvenega roboča pokazal vse potrebne odlike svoje igralske nature. Nič slabši ni bil Slavko Strnad s svojim Lesgateom, čeprav je nosil po kvantumu manj zahtevno vlogo, kdo bi mu zameril tisto pipo sredi nečloveške maske! Tak mora biti, če hoče biti Knottu pokoren. Tak je tudi inšpektor Hubbard, ki ga je Albin Penko upodobil tako, da bi bila z njim nemara zadovoljna Gaboriau in Doyle, da o drugih specialistih »literarne kriminalistike« molčim. Vsi pglavitni elementi policijskega inšpektorja so štrleli iz njega kakor slama iz strašila, nič mu ni manjkalo, vse je z okusom nagačil v spoštovanje vzbujajočo prikazen: važnost seveda predvsem, bistro- in bistroglednost, občutek za človeka, smisel za splošnost in posameznost, pravi leksikon pozitivnih lastnosti. Kar gledalec mukoma razbere, čeprav mu nič ne ostane skrito, to inšpektor Hubbard znajde in najde s sklepanjem in iskanjem v pol ure.

In če je zraven še simpatičen ljubimec Sheile Wendiceove, (Max Halliday — Jože Pristov), ki ima to srečo, da ima uglednejši poklic od njenega moža in da je celo pisatelj, ne samo novinar, zadnja leta nepogrešljivi sestavni del detektivk in kriminalk, kaj potem Knottovi trodejaniki še manjka? Fizičnega obračunavanja? Ne, s tem nam je bilo prizaneseno, a parade in kontrapade se vrste tudi brez tega tako hitro, udar na udar, in celo duhovito, tako da ob koncu gledalec v duhu stisne roko režiserju in njegovim sodelavcem: Bravo, mojstri ste svojega poklica! T. O.

Mara Cernetova (Sheila) in Slavko Strnad Lesgate v Knottovi kriminalki »Klič M za umor«

staro in moderno gladatorstvo, ob katerem se človek zavzet, napet kot struna za nekaj časa samemu sebi odtuji, in ne čaka na nič drugega kot na vedno enaki konec. Nekoga je treba natakni na trizob in ga gledalcem pokazati: Evo, tale je in nihče drugi, in jaz sem mu bil kost!

Vsaka kriminalna zgodba je bolj ali manj napeta samo po sebi. Dobra detektivka pa mora biti predvsem napeta, ne sme popustiti niti trenutek, sicer pravimo — kdo bi tajil, da jih ne bere rad, čeprav so druga drugi podobne — da so zanič. O Knottovi tega ne moremo reči, saj ima vse sestavine dobre tovrstne literature. Najbrž je zato prišla na repertoar in to z najboljšim namenom, zato bi bilo napak, če bi jo posadil v nemoralni »blagajniški« repertoar, ki mu je namen samo inkaso in nič drugega. Glede na situacijo je vdor kriminalke v naš domači repertoar prav zato opravičljiv. Upamo, da z

terjem, da so se v njej izkazali, kakor so to že čestokrat videli v filmu. No, tudi Knottov »Klič M za umor« je že ekrani-ziran, mnogi Celjani so ga že videli v kinu, naš teater pa ga je tudi tem in takim posredoval tako intenzivno, da jim je zaprl sapo.

O Sheile Wendiceovi nimamo kaj reči. Mara Cernetova je bila pač žrtev literature, bila je torej kakor treba: Cedna, prijetna mikavna, nič kaj posrečeno poročena, a poleg tega še v jarmu zakonskega trikotja, za las uide smrti, pogumno podere najetege morilca, s tem pa omogoči, da se razkrinka črna duša, kakor si je zlepa ne bi mogla izmisliti normalna fantazija, njen mož. Fantazija?! Kaj še — tudi lokalni kriminalistični arhiv bi nam lahko postregel s podobnimi črnimi dušami, ki so živele med nami in snovale enako ali vsaj podobno preračunan umor! Tony Wendice, malce nelogičen v svoji življenj-

Kulturne novice

Pred dnevi je bila v Laškem letna skupščina Občinskega sveta Svobod in prosv. društev. Udeležba je bila zelo dobra. Iz poročil in plodne diskusije je bilo razvidno da so imela kulturna društva v občinskem odboru in množičnih organizacijah zelo malo moralne in materialne opore. To je povzročilo malodušje še pri najzvestejših ljudskih prosvetnih delavcev. Zato tudi kulturna dejavnost ni bila preveč živahna. Tov. Cerin, sekretar obč. komiteja ZK, ki je zastopal SZDL in obč. odbor, je obljubil, da bo odslej drugače. Navzoči so sklenili strniti svoje vrste. To pa je porok za nadaljnje uspešno delo. Z zadovoljstvom je bil tudi sprejet sklep, da se Glasbena šola zopet restavira, ta je lani prenehala delovati, ker ji je občinski LO odvzel prostore. Načrt bodočega dela predvideva razgibanje ljudsko prosvetno dejavnost v po-častitev 40. obletnice ustanovitve KPJ in načrtno izobraževalno delo, katerega vodstvo je prevzela tov. Zdenka Golčiča. Za predsednika obč. sveta je bil ponovno izvoljen poštvalni tov. Tone Knez.

Obč. svet Svobod in prosv. društev Mozirje je v nedeljo polagal letni obračun. Kljub težavnim terenskim prilikam in slabim prometnim vezavam sta na skupščini manjkala le dva delegata. V glavnem je skupščina razpravljala o predloženem načrtu dela v letošnjem jubilejnim letu. Za-

vedajo se, da se zaradi oddaljenosti iz Celja lahko oprejo le na lastne sile, kar j hvalevredno. Med ostalimi so sprejeli tudi sklep, da bodo poživeli ljudsko prosvetno kulturno dejavnost v Nazarju. To je ed industrijski kraj v občini, ki v kulturnem življenju ne predstavlja to, kar bi moral biti.

Harmonikarski oddelek Glasbene šole celjske Svobode je predstavil občinstvu svoje učence v nedeljo v »Paradi harmonikarjev« v Narodnem domu. Več kot 50 učencev je nastopalo posamič, v duetih, kvartetih in v treh zborih. Kdor ne ve, bi ne mogel verjeti, da je učitelj vseh samo eden — tov. Oskar Leskovšek, kako le to zmored Nagrada za njegov trud je bila polna dvorana in množica cvetja, ki ga je prejel. Ta prireditev dokazuje, da se lahko z dobro voljo, požrtvovalnostjo in ljubeznijo do mladine napravi več, kot si mislimo.

Celjska Glasbena šola je imela pred dnevi interno produkcijo svojih učencev.

Izobraževalno, kulturno in prosvetno delo množic...

(Nadaljevanje s 1. strani)

naši domovini in čez njene meje, če mednje prištevamo triumf komornega zbora v svetovnem merilu. Na stotine naših delavcev si je s pomočjo teh prizadevnih društev in odsekov pridobilo kvalifikacije, na stotine delovnih ljudi višjo šolsko izobrazbo, še več pa je tistih, ki so po lastnem nagnjenju razširili svoje znanje, svoje kulturno obzorje.

Razprava o težavah, ki še vedno zavirajo poln razvoj prosvetnega in kulturnega dela v naši občini, je bila usmerjena predvsem na en problem. Naša društva so še

vedno vezana na prepičla sredstva, njihov delo pa se težko razvija brez odgovarjajočih prostorov. Vendar v teh društvih tega problema ne postavljajo na prvo mesto in te težave niso močnejše od volje, ki je osnovno izhodišče dela ter uspehov Svobod in prosvetnih društev. Nekatere ugotovitve na konferenci pričajo celo o tem, da v društvih, kjer so tovrstne težave najbolj pereče, dosegajo celo večje uspehe kot tam, kjer so materialne prilike in z njimi vprašanje delovnih prostorov rešena.

Na konferenci občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev je predsednik v imenu sveta razdelil pismena priznanja posameznim zaslužnim članom, društvom in odsekom. Prvi je tako priznanje dobil predsednik Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev tovariš Andrej Svetek.

Sotelski:

DEVET PRED ENIM

Franček je bil svojstven fant. Zrasel je sredi samih žensk v čedni kmečki kajžici. Nagibal se je že čez tretji križ, ko je rahlo valovito dolino ob Sotli pregazil okupatorski škorenj. Desni breg Sotle so hitro oskubili, vrbje in jelševje je ostalo le ob vijugasti strugi na hrovaški strani, medtem ko je »nemški« breg ovijala bodoča žica z minsko stezo, ki se je pretrgala le pri Pajkovem mlinu. Tod se je Franček čestokrat potikal in oprezal za umazanostnimi uniformami nemških graničarjev, ki so se sprehajali ob zavarovani rečici. Mlin z je-zom, na katerem ni bilo smrtonosnih min, je bila prava strateška točka. Nemci so jo posebno budno opazovali, a Franček prav tako. Hrvti v svoji »nezavisni« državi niso imeli soli, imeli pa so tobak in pu-rane. Franček pa si je muhavo vtepel v glavo, da bo tihotapski posrednik. Tako mu je posel lepo brstel. Nekaj časa se je zadovoljil, da je tako nagajal osvodaženim Nemcem, potem pa je uvidel, da bo še boljše, če pograbi puško in se pridruži parti-zanom na Kozjanskem. Seveda, je tudi zdaj mlinski jez dobil kot kurirska pot še večji pomen.

Sredi belega dne je čepel s puško v roki na Lopatici, majhni vzpetini dober streljaj nad cesto. Sonce je bilo še visoko nad dolino. Tam izza ovinka je zapeketalo in drobno se je dvigal prah nad grmičevjem. Na vozu je čepela gruča graničarjev. Glasno so žlobudrali in se smejali. Napete so bile vreče, ki so držale na sebi do zob oborožene čuvaje nemškega Rajha. Franček, svojeglav kot je bil in še je danes, je pomeril in sprožil, da je odjeknilo pre-ko doline.

»Banditen!« se je utrgalo z voza in se

ujelo v Frančkov uhelj kot »bognpomagaj« in že so sproščeni konji z vozom, na katerih so ostale samo še napete vreče, zdirjali mimo kapele pod klanec. V cestni grapi pa je nekajkrat brizgnila voda čez rob, da so se v kapljah bliskaje zlomili sončni žarki in zaregljalo je preko hriba. »Sarec« je drdral, brzostrelka ostro pri-bravala, puške so neurejeno zasekavale

vmes in celo tromblonke so dvigale zem-ljo na oranici, ki se je povešala za Lopa-tičo. Razonela se je prava bitka, čeprav je zdaj Franček zadovoljno ždel čisto na drugi strani in se krhko smejal.

Precej vode je že steklo po grapi, pre-den so se dvignili počasi drug za drugim, da se jim je cedilo z bluz in so skoraj čepi poskakovali do kapele, kjer so se sklo-nili v varnejši klanec. Devet jih je bilo, devet mokrih junakov. S puškami na »go-tov« so se plazili ob grabi mimo mlina, ko so komaj dobrih petdeset metrov onkraj braje zagledali živo gručo. Da, Vebrovi in Zavodnikovci otroci so se igrali na dvo-rišču prav nedolžno, saj je najstarejši imel komaj deset let.

Zopet je prvi med njimi, obilen dolgin, hreščavo zavreščal:

»Banditen! Feuer!« in že so ležali v gra-bi in iz vseh cevi je bruhnil ogenj. Otroci so začudeno pogledali in tudi hišni gospo-dar, ki je stopil na dvorišče, se je najprej še ozrl. Sele ko je prva opeka priščala prav sunkovito s strehe in je zapelo nad glavami prav visoko: dzzin, dzzin, je za-kričal: »Otroci, brž v hišo, saj streljajo na nas!« Drug čez drugega so planili skozi vrata in komaj je zadnji umaknil pete in se je gospodar stisnil za vrata, je gromo-vito tresnila tromblonka na dvorišču. Grmelo in treskalo je dokaj časa, dokler se mokri junaki tik pred sončnim zaho-dom niso previdno umaknili. Franček jim je pogljal z enim strelom strah v kri, kosti in mišice. To je bila sreča, sicer bi lahko na otročije mirneje pomerili. Tako je de-vet dobro oboroženih Svabov bežalo pred enim in se umikalo pred otročiji.

(Po dogodku v Imenem, oktobra 1944.)

življenje na naši vasi

Šolska reforma na vasi

V prizadevanju za reformiranje naše šole smo končno dosegli določeno stopnjo. Tu so prvi zakoniki, ki globalno že urejajo smer novi šoli, ki naj bo v skladnem utripu z našo stvarnostjo. Vodilo nove šole je življenjskost. Naša mladina mora dojemati družbeno-zgodovinski razvoj ob spoznavanju dosežkov na področju tehnike, naprednega kmetijstva in obenem rasti v močan lik socialističnih ljudi.

Po naših vaseh dobi reformirano delo še svojstveno barvitost, ker so vsekakor drugačni pogoji po okolju, ekonomiki in sami mentaliteti kmečkih ljudi. Če opazujemo trenutno stanje na vasi, ne smemo prezreti materialnih pogojev, ki so dani šolam, stanje učnega kadra v številnem in strokovnem smislu ter revolucionarnega procesa na vasi, ki v bistvu spreminja odnose kmetu do zemlje, z elektrifikacijo in mehanizacijo dviga tudi kulturno raven podeželskega človeka. Za ponazorilo samo izjavo nekega obsoletskega gospodarja: »Greh bi bil, če bi dejali, da živimo slabše kot nekoli. Delati moramo skoraj več, toda boljci smo. Veste, da so nekateri gruntarji včasih po tedne pili v oštarijah in kvartali. Danes v tem ne najdemo več smisla; po večerih raje poslušamo radio in smo doma na toplem.« Res je, saj je skoraj pri vsaki drugi, tretji hiši že sprejemnik.

Materialni pogoji pri osnovnih šolah so kljub prizadevanju občinskih ljudskih odborov precej šibki. Mnogo šol imamo, ki so odgovarjale morda togim avstro-ogrskim prilikam; njihovi ozki hodniki, tesne učilnice in pičlo opremljeni kabineti, če sploh so, nikakor ne odgovarjajo širokemu razmahu, ki ga zahteva današnji utrip vasiškega življenja. Priznati pa moramo, da je kljub težočam zraslo dokajšnje število novih šol. Šolam bi bilo potrebno dograditi tehnične delavnice in jih, seveda, primerno opremiti. V celjskem okraju je tajnisto za šolstvo s pomočjo Društva prijateljev mladine in Ljudske tehnike številnim šolam pred nedavnim nabavilo male garniture za tehnični pouk, za kar so tudi občine s svojimi sredstvi pokazale solidno razumevanje. Ponekod že pričenjajo z opremljanjem skromnih šolskih delavnic, pri čemer je šola v Podčetrtku pokazala tolikšno iznajdljivost, da je s preprostimi pripomočki, ki so jih v večini sami izdelali, tako opremila šolo, da je dosegla zvezno in republiško priznanje. Zadrugištvu in kooperativno obdelovanje zemlje je trenutno osnovni temelj gospodarskega napredka na vasi. Šola ne sme mimo tega. Mladina naj se vživlja v početje odraslih in naj že rano spoznava, da je zemlja le toliko vredna, kolikor daje, da je napredno obdelovanje tisto, ki ji daje vrednost, ne pa velika gruntarska posest. Snovanje šolskih zadrug, ki so ponekod že zaživele, naj praktično uči in vzgaja mladi rod. Zavedati se moramo, da se skozi prakso razvija teorija, da se ob konkretnem delu, ki ga opravljajo ob pouku učenci, razvija in oblikuje tudi učenčeva miselnost in njegova družbena zavest.

Vsi ti smotri, vzgojni in izobraževalni cilji, pa postavljajo pred učni kader nove zahteve, nove metodne prijeme. Ne moremo trditi, da naš osnovnošolski učni kader ni strokovno usposobljen, vendar lahko mirno priznamo, da učiteljska nekaj let po

vojni vse do nedavnega učiteljskega kadra niso pripravila za široko nalogo, ki jo naj opravi učitelj na vasi. Pri kmetih smo vedno lahko slišali, kako govore o starih šolnikih, ki so bili izvrstni čebelarji, sadjarji, skratka kmetovalci, da so jih kmetje, ki so take mentorje potrebovali, vrednotili zlasti zaradi tega. Danes učitelju takega poslanstva med kmetovalci resnično ni potrebno več vršiti, ker so tu kmetijski tehniki in se pospeševanje kmetijstva organizirano razvija preko kmetijskih zadrug. Učitelji pa bi naj bili usposobljeni, da široko delujejo na šolskih vrtovih, da najmlajšim dajejo osnove, da njihovo vzgojno delo in prosvetno društvena dejavnost sega preko šolskega praga še med starejšo mladino in odrasle sploh. Zal pa so še prosvetni delavci, ki se omejujejo med šolske stene in težko najdejo pot navzven. Šolska reforma daje učiteljevi osebnosti široko možnost razmaha, ga nikjer ne omejuje, temveč zahteva velik občutek družbene odgovornosti in široke samoiniciative. Jasno je, da so učitelji predvsem pri nižjeorganiziranih šolah silno obremenjeni in poživljeno delajo. Opažamo pa, da je čestokrat v precej več-

jih središčih, kjer je čez ducat prosvetnih delavcev, predremotno. Društvo učiteljev in profesorjev dobiva tudi nove dolžnosti z reformirano šolo. Skrbeti mora za pedagoško izpopolnjevanje svojih članov in gojiti kompaktnost društva, ker le v složenem in razporejenem delu bo prosvetno-vzgojno delo kompleksno uspevalo.

To je nekaj bežnih misli o reformi šolske dejavnosti na vasi, ob katerih naj prosvetni delavci-praktiki in ostali razmišljajo ter iščejo v okviru krajevnih pogojev uspešno pot ter s svojimi izkušnjami prispevajo k nadaljnjemu razvoju šolskega dela na vasi.

Sotelski

TRETI SPREHOD PO ŽALCU

Kar v naprej povem, da se mi je izjalovil, ker sem moral tako dolgo čakati pred zaprtimi železniškimi zapornicami, da se je že zmrznilo, preden sem mogel dalje. In še na pol gluh sem bil, tako so trobili in zvonili okoli mene tovornjak, dva osebna avtomobila,

»Gale« in trije »Colibriji«. Predpisi železnice pa, izgleda vsaj, vzdrže tudi tako hrupno intervencijo in ostajajo vseeno v veljavi. Rad bi le vedel, kako je bilo pred dnevi, ko je tovorni vlak iz Celja vozil skozi Zalec brez postanka, zapornice pa so se zaprle šele v trenutku, ko je lokomotiva že prečkala cesto! Menda je stvar urejena tako, da so zapornice včasih prekratek čas zaprte, drugi pa toliko dalj.

Ker torej z mojim sprehodom ni nič bilo, sem šel v kino in bil silno vesel. Ko sem zvedel, da je bilo 17. januarja prvič v letošnji zimi zakurjeno. Sedaj pa se ljudi kar tare, ko nova peč tako prijetno ogreva vse protsore. Ob tej priliki sem čul neumestno opazko, da je upravnik kina pustil zmrzovati obiskovalce zato, da prihrani na kurjavi. Ne vem, če bi se mu izplačalo prištediti kakih 15 tisočakov na kurjavi, obenem pa imeti za okrog 100 tisočakov manj prometa. Zato v pojasnilo, da je res bil kriv visok nivo talne vode, ki je zavirala dokončanje del ob novih kurilnih napravah v kleti.

-šk-

KMETIJSKA ZADRUGA NA VRANSKEM

vklučuje nad 80 % vseh kmečkih gospodarstev na njenem območju, oziroma 530 članov. Letos ima v načrtu dograditev dveh hmelskih sušilnic, obnovu skladišč, rabavo 30 glav plemenske živine, ureditev 3 ha plantažnih sadovnjakov, 3 ha jaodičevja in 10 ha novih hmelskih nasadov, s proizvajalci pa namerava sodelovati pri pridelovanju hmeljca, pšenice, krompirja in krme. Zadruga je dobro opremljena s kmetijskimi stroji, strojno službo pa bo še izboljšala s tem, da bo stroje razdelila po vaseh. Njen največji problem je pomanjkanje kmetijskih strokovnjakov, saj ima samo 1 kmetijskega tehnika in še ta je upravnik zadruga.

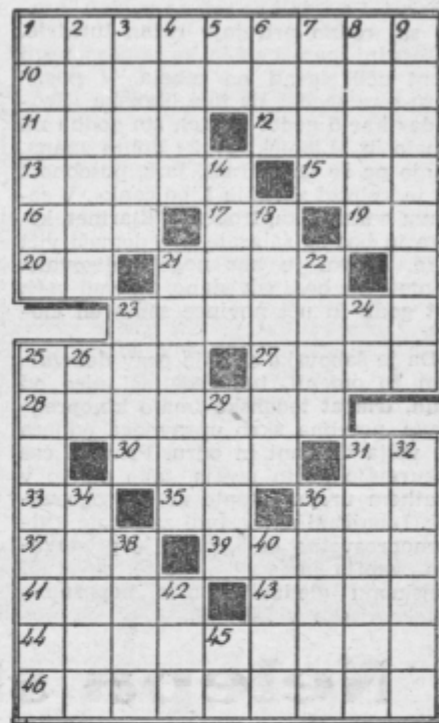
Savinjska dolina najbolj mehanizirano kmetijsko področje

Kmetijske zadruga na območju občine Zalec bodo v kratkem imele 160 traktorjev. Tako je Savinjska dolina najbolj mehanizirano kmetijsko področje v naši državi.

V Slov. Konjicah se je prvič sestel novi odbor SZDL, ki razen mesta zajema še več okoliških krajev. Za predsednika novega odbora je bil izvoljen toy. Gvidon Mraz, ki je že prej več let uspešno vodil krajevno organizacijo SZDL v Konjicah.

V začetku februarja bo v Konjicah občni zbor občinskega sindikalnega sveta. Odborniki tega foruma že sedaj pripravljajo potrebno gradivo, tako da bo lahko občni zbor sprejel konkretne zaključke o nadaljnjem delu sindikatov v občini.

KRIŽANKA

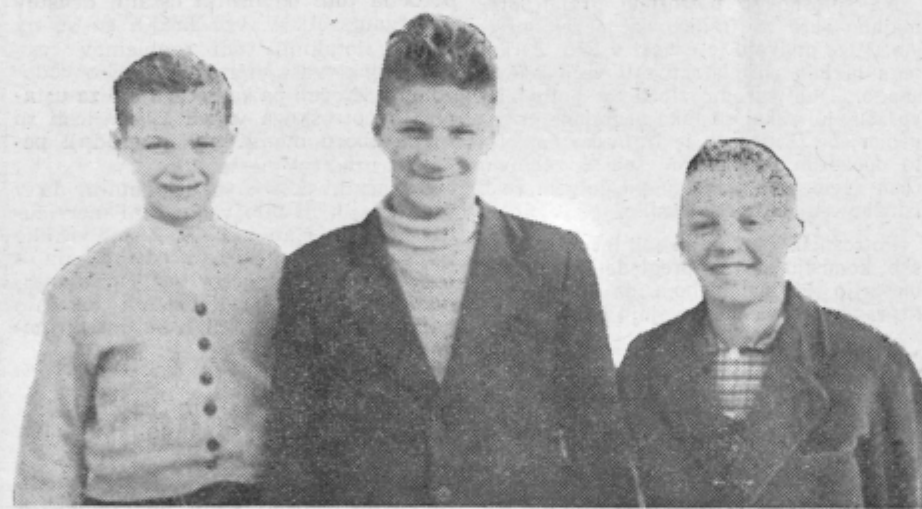
Vodoravno: 1. pastirska pesem, 10. član rodbine, ki jo je opisal Maksim Gorki v romanu »Zadeva...«, 11. zdravilna rastlina, 12. pokrivalo, 13. ženska, ki mora žrtvovati življenje, 15. angleški otok v Irskem morju (glavno mesto Douglas), 16. moško ime, 17. glashena nota, 19. konec polotoka, 20. egipčansko božanstvo, 21. roman Maksima Gorka, 23. mesto v Sloveniji, 25. Ciceronov prijatelj, 27. reka v Čehoslovski in Nemčiji, 28. način postopka, 31. spletna, 32. zvižnost, 30. univerzitetno mesto Angliji, 31. kemični znak za srebro, 33. kemični znak za američjo, 35. nemški predlog, 36. vrne hišice, 37. ser, 39. slovenski pisatelj (poveš »Bobri«), 41. grški bog divjega vojskovanja, 43. telesne poškodbe, 44. skupina otokov v Egejskem morju, 46. veda o ustroju telesa.

Napišeno: 1. pritličje v gledališču, 2. oborožena moč države, 3. stalež, položaj, 4. oklopno bojno vozilo, 5. znamka italijanskih avtomobilov, 6. vodna žival, 7. pokrajina v Zadnji Indiji, 8. rekvizit za igranje namiznega tenisa, 9. pastolovščina, 14. mesec židovskega koledarja, 18. sestavina svetilnega plina, 21. model zgradbe, mesta lpa., 22. reka v Srbiji, 23. razstreliva orožja, 24. voletok v Srbiji, 25. zastopstvo tuje države, poslanstvo, 26. kazalni zaimek, 29. dub, vonjava, 31. rimska visoka šola, 32. razvoj, izvor, postanek, 34. starogrški kipar, sodobnik Fidije (»Metalece diskac«), 36. konjeniki, 38. znanost, 40. starodavno mesto, po katerem so dobili ime Aramejci, 42. del teniške igre, 45. časovni veznik.

Predstavljamo vam šolsko zadrugo iz Rogaške Slatine

Na prvi osnovni šoli v Rogaški Slatini je pred časom bil občni zbor šolske zadruga, ki šteje nad 150 bodočih zadrugi-

pravila, ki se deloma razlikujejo od pravih resničnih kmetijskih zadrug, v mnogih točkah pa so miniatura pravih pravil.

Trije funkcionarji šolske zadruga iz Rogaške Slatine. Prvi je član upravnega odbora, drugi predsednik zadrugnega sveta, tretji pa predsednik upravnega odbora.

kov in zadrugnih funkcionarjev. Šolska zadruga se je razvila iz šolske zadrugne hranilnice, ki ima okoli 250 vlagateljev. Na žalost nismo bili na občnem zboru navzoči, toda po pripovedovanju odgovornih tovarišev, ki jim brez pomisleka verjamemo, je bil ta občni zbor na višini, ki odgovarja odraslim. Šolska zadruga ima svoj zadrugi svet, svoj upravni odbor, razne odseke, v prosvetnih delavcih in funkcionarjih področne zadruga pa strokovni vodilni kader. Na občnem zboru so sprejeli svoja

Prizadevni mladi zadrugiški urejujejo sedaj podučnjak. To je šolski vrt, ki bo učilnica bodočih sodobnih kmetovalcev-zadrugiškov. Uredili bodo sadovnjak, postavili kunčnico, kurnik itd. Ze sedaj, ko še teh malih hlevov nimajo, so hoteli člani prinesiti in skupno gospodarstvo svoje kunce in kokoši. Zanimivo je, da so se na občnem zboru člani uprli predlogu, da bi bila letna članarina 20 dinarjev in so višino članarine povišali na 30 dinarjev.

po domovini po domovini

Skoraj ni Celjana, ki bi ne poznal slikovitega mesteca Piran ob Slovenskem Primorju. Področje piranske občine, ki ima izrazito turistični značaj, zadnja leta obiskuje vedno večje število naših delovnih ljudi v poletnih mesecih. Med kopico počitniških domov, katerih število je že lani naraslo na 80, ima svoje domove oddiha tudi 8 podjetij iz celjskega okraja. V Seči si je uredila počitniški dom »Metka«, v Pacigu rudnik Zabukovca, v Fiesi rudnik Velenje, v Piranu »Volna« Laško, Tovarna organskih barvil iz Celja, Tekstilna tovarna Prebold, Tovarna nogavic Polzela in bivše podjetje Beton iz Celja.

Na tiskovni konferenci, ki je bila sklicana na pobudo občinskega ljudskega odbora pred dnevi v Piranu, so predstavniki občine pojasnili, s kakimi težavami se morajo spoprijeti, da bi vsaj deloma zadovoljili domače in tuje turiste, ki vedno v večjem številu obiskujejo prelep kraj ob našem morju. Lani v prvih desetih mesecih je bilo na področju piranske občine 16.552 domačih gostov v počitniških domovih in 147.640 nočnin, v istem času pa je obiskalo Piran in Portorož 12.894 inozemskih gostov. Sem prihajajo predvsem turisti iz skandinavskih držav, Nemci, Avstrijci, Angleži in Svcarji.

To področje je bilo dalj časa pod italijansko okupacijo in so Italijani te kraje zanemarjali. Piranska občina se trudi, da po svojih možnostih te kraje vrne iz zaostalosti, pri tem ji pa pomagajo tudi delovni kolektivi, ki iz zanemarljenih in dotrajalnih hiš urejujejo za svoje ljudi počitniške domove. V zadnjih letih ti kraji počasi, pa vendarle spreminjajo svoje lice. Največ investicij je v Portorožu, kjer je tudi največ sodobno urejenih hotelov, kar

je prvi pogoj za uspešen razvoj inozemskega turizma.

Občina Piran se trudi na vse načine, da bi privabila čim več gostov, zlasti inozemcev, saj je turizem najrentabilnejša gospodarska panoga. S skromnimi sredstvi so napravili v zadnjih letih velik napredek. Tudi za naprej imajo v piranski občini velike načrte. Predvsem žele, da bi inozemske goste ne samo privabili na morje, ampak jih tudi dalj časa zadržali, predvsem v predsezoni in po sezoni. Če bodo imeli dovolj sredstev, bodo do leta 1961 zgradili zimsko turistični in športni bazen, obnovili terme in blatne kopeli v Portorožu. Ta kraj je pred vojno slovel predvsem kot termalno morsko kopališče in zdravilišče. Terme v Portorožu so bile največja turistična privlačnost. Smisel teh kopeli je bil v tem, da se iz solin po kristalizaciji morske soli dovažali preostalo solnico, imenovano »acqua madre«, ter jo mešali po določenem receptu s toplo morsko vodo. Te kopeli so bile koristne za razne vrste ženskih bolezni, koristile so proti revmi, neuralgiji, protinu, artritisu, kronični boleznih dihal itd.

Razen tega nameravajo urediti v Piranu športno igrišče, aerodrom za pristajanje turističnih letal, izboljšati lokalne prometne zveze in uvesti še vrsto turističnih atrakcij, ki bi omogočile inozemskim turistom prijetnejše bivanje in večjo potrebo. Predvsem pa bodo morali povečati zmogljivost hotelov, kajti doslej je v sezoni brez kakršne koli posebne propagande bilo do zadnjega kottička vse zasedeno. Zato nameravajo v Portorožu do 1961. leta zgraditi hotel s kapaciteto 200 ležišč, z obnovo starih zgradb v Piranu in Portorožu pa bodo dali na razpolago še 100 ležišč.

Občina Piran

ima vse pogoje za še večji razvoj turizma

Poleg tega nameravajo že prihodnje leto povečati kapaciteto za približno 600 ležišč v sodobno urejenih campingih, ki naj bi jih zgradili predstavniki švedskih, nemških in švicarskih turističnih agencij. Obnova term pa bi podaljšala sezono tudi v zimski čas.

Razen z vsem tem pa se mora piranska občina spoprijemati še z raznimi komunal-

nimi problemi, ki so popolnoma življenjskega značaja, kot elektrika, vodovod itd. Vsa sredstva od 1954. leta so morali v občini ustvarjati sami. Sele letos so za pospeševanje turizma dobili 300 milijonov din. Vendar spričo ogromne zaostalosti ta vsota niti ne predstavlja veliko v napori, da bi se ti kraji dvignili na takšen

nivo, ki bi lahko čimprej ustvaril pogoje za razvoj sodobnega turizma. Prav zato se zalagajo v piranski občini, da bi kot izrazito turistična občina dobila poseben status, ki bi omogočil, da bi ostalo občini več sredstev kot doslej za kritje osnovnih potreb in za nadaljnji razvoj turizma.

-ma-

Slikovita panorama slovenskega obmorskega letovišča — Pirana

Delo, ki ne sme ostati neopaženo

Kratek zapis iz Liboj

Le redko kdo zaide v Liboje, če nima tam opravka. Tudi jaz ne najdem poti v ta kraj ob drugi priliki, kot takrat, ko je to službena potreba. Tako se mi je primerilo pred dnevi, da sem se mudil v Libojah v poznih popoldanskih urah. Prav zato pa sem doživel nekaj, kar zasluži, da o tem izve tudi širša javnost.

Nemalo sem bil začuden, ko sem vstopil v Dom DPD »Svoboda« v Libojah. Hotel sem se pogreji v gostilni, toda to ni bila običajna gostilna. Vse mize so bile zasedene s šahisti — mladimi in starimi. Povedali so mi, da pridno igrajo, saj redno prirejuje razne turnirje. V sosedni manjši sobici so se posamezni člani učili igrati na pihala. V pogovoru sem zvedel, da ima libojška »Svoboda« kar 5 godb. Od teh sta godba na pihala in »Libojški cvek« dobro znana, imajo pa še tamburaše, jazz, posebnost pa je kvintet »brhkih Libojčanek«. V sestavu harmonika, trobenta, klarinet, kitara in bas so zaigrale dve domači viži tako, da mi je kar noge vzdigovalo. Mimogrede bodi povedano, da vadi vseh pet godb in uči novince samo en človek.

Da je šahovska sekcija prav delavna, sem že omenil, tudi kegljači niso od muh, trikrat tedensko imajo kinopredstave, posebna skrb upravnega odbora pa velja dvorani in odru. Prav ta čas preurejajo način gretja, tako da bo v kratkem urejeno toplo zračno ogrevanje. Libojčani skrbijo tudi za ostalo kulturnoprosvetno delo, prirejujejo predavanja, vabijo pa tudi v goste, saj tudi celjskemu gledališču niso nepoznane odrske deske v Libojah.

Le kratek čas sem bil v Libojah, a zvedel in doživel sem mnogokaj. Pri vsej tej delavnosti ni čudno, da je libojška »Svoboda« znana tudi izven meja žalske občine, vse do Ptujja.

Delo tega delavsko prosvetnega društva je res živo in raznoliko. Vsekakor spada med najagilnejša društva v žalski občini.

-šk-

KAJ MENIJO POTROŠNIKI O POSLOVANJU TRGOVIN V ROGASKI SLATINI?

Potrošniški svet v Rogški Slatini dobro dela

V mesecu juniju letos je bil ustanovljen v Rogški Slatini 11-članski potrošniški svet. Predsednica sveta je tov. Ela Ferlinč. Svet je imel v preteklem letu 4 seje. Na sejah so med drugim razpravljali tudi o specializaciji trgovin, ureditvi mesnic itd. Med potrošniki so izvedli anketo in v ta namen razposlali 500 anketnih listov. V trgovinah so namestili skrinjice »Zelje potrošnikov«, kamor lahko potrošniki oddajo pripombe in predloge v zvezi s poslovanjem trgovin.

Zelo zanimivi pa so rezultati ankete, od katerih navajamo le nekaj važnejših. Pretežni del potrošnikov s postrežbo v trgovinah ni zadovoljen. Večinoma se pritožuje, da prodajalci niso dovolj vljudni. V nekaterih primerih so potrošniki grajali prodajalce kar poimensko. Večje število potrošnikov je navedlo, da je v trgovinah slaba izbira in manjka predvsem modnih vzorcev. Nad 90 % anketirancev se je odločilo za trgovino, ki bi poslovala non-stop.

Potrošniki so grajali, zakaj ostale trgovine, ki ob sobotah popoldne niso odprte, nimajo napisano, katera trgovina je dejurna in tako morajo iz ene v drugo, da končno ugotovijo, katera je odprta. S poslovanjem trgovine s sadjem in zelenjavo so na splošno zadovoljni, nekateri pa menijo, da so cene nekoliko previsoke. Zaradi mesnice, ki jo je zaprla sanitarna inspekcija, pa je splošna kritika, zakaj se ne odpravijo pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila inspekcija, in jo ponovno odprejo. Potrošniki tudi tožijo, da v mesnici pri tehtanju ni vse v redu in da v večini pretežni cesti itd. Ker je bila predelava mesa ukinjena, večkrat primanjkuje mesnih izdelkov, katere zlasti pogrešajo delavci za malice. Zaradi tega si želijo, da bi bila čimprej urejena delikatesna trgovina. S postrežbo v pekarni so potrošniki zadovoljni, menijo pa, da kruh in denar ne spadata skupaj? Ni pa vedno zadovoljiva kvaliteta kruha, ki je večkrat premalo vzhajan in trd. V njem se najdejo tudi stvari, ki v kruh ne spadajo!

Na splošno so potrošniki grajali premajhno skrb za tržnico, ki je zelo nečista. Mize umivajo le enkrat v letu. Zaradi tega bi bilo potrebno uvesti večji red in snago. Tudi zaradi izločbe so potrošniki vprašujejo, zakaj so tako neurejene in zanemarjene. Kaže, da je trgovsko podjetje to opozorilo potrošnikov šele v zadnjem času vzelo bolj resno in po dolgem času izločbe vsaj nekoliko uredilo.

Potrošniški svet je na seji izvolil 4-člansko komisijo, ki je pregledala trgovine, mesarijo itd. z namenom, da bi odpravili nepravilnosti, ki jih navajajo potrošniki.

K.

Prisrčen stik s pionirsko mladino

Se preden so se začele priprave za slovesne in vselej prireditev Novoletne jelke so pionirji in pionirke celjskih osnovnih šol in osnovne šole v Strmcu doživeli poseben kulturni dogodek.

V mesecu novembru so se na pobudo Društva prijateljev mladine v Celju vršili pred pionirsko mladino trije literarni nastopi. Trije priznani celjski kulturni delavci Fran Roš, Vera Pelko in Marica Zorko so s svojim posrečenim programom zbrali okrog sebe množice pionirjev in pionirk najprej v dvorani Delavskega odrca v bivšem kinu »Dom«, teden dni kasneje na osnovni šoli v Strmcu in nato še enkrat v Celju na III. osnovni šoli.

Marica Zorko jim je pripovedovala spomine na otroke, ki so trpeli v koncentracijskih taboriščih med drugo svetovno vojno.

lo, delovanje odborov in članstva, pa tudi ostalih organizacij in društev ter organov upravljanja na svojem področju. Vidi se, da se volivci v občini zavedajo vloge svoje politične organizacije.

V konjški in zreški okolici so ob tej priliki združili več manjših organizacij s sosednjimi, močnejšimi. Število odborov SZDL v občini se je s tem znižalo od 22 na 9, največja po teritoriju in številu članstva pa bosta v Konjicah in Zrečah.

Posebno zanimive so bile razprave na zborih, ki so v vsakem kraju dale podarek tistim vprašanjem, ki so v določenem kraju najbolj pereča. Pri Jerneju so na primer postavili v ospredje ureditev trgovine. Pred leti so jo sicer imeli, vendar je bila ukinjena, tako da morajo prebivalci zdaj po vsako stvar v 4 km oddaljene Loče. Za ta kraj velja še posebej omeniti delo mladine, ki je postala delavnejša, predvsem v prosvetnem društvu. Potrebovali bi le primerne prostore za svoje udejstvovanje. Okoli trgovine je bilo precej govora tudi v Skomerju na Pohorju. Tudi v tem kraju je bila nedavno ukinjena, na občini pa so za oba kraja mnenja, da bo najboljša rešitev zasebna trgovina s pavšalnim obdavčenjem.

Razveseljivo je predvsem dejstvo, da je v Gorénjem na Pohorju bilo na zboru več navzočih kot pa je članov SZDL v tem kraju. Če bo novi odbor znal pravilno usmeriti svoje delo, potem se bo število članstva brez dvoma lahko še povečalo. Isto bi lahko rekli za Žiče, kjer so se izkazali že pri volitvah v združne svete. Različne predloge in mnenja, ki so bili tu iznešeni, predvsem o delu zadrage in zadragega sveta, bo vsekakor potrebno proučiti in izvesti. V tem kraju so razen odbora SZDL podali poročila tudi odborniki ostalih društev in organizacij. V več krajih so se na zborih dotaknili tudi problemov cest, v Konjški vasi so razpravljali o vodovodu, v Zrečah pa se potegujejo za ustanovitve otroškega vrta. V Konjicah so se na zboru menili tudi o gradnji pekarnice, ureditvi mesta itd.

Odborniki SZDL so pripomnili, da v vseh krajih ni bilo v dovoljni meri čuti podpore članov ZKS. Za odbornike ljudskega odbora pa so predlagali, da se bodo morali v bodoče v večji meri zanimati za reševanje določenih lokalnih nalog. Občni zbori SZDL so jim jih nakazali dovolj.

K.

Kaj narekuje sklenjeno graditev stanovanjskih hiš?

Razne družbene organizacije pa tudi posamezni organi Občinskega ljudskega odbora v Zalcu so minule dni razpravljali o nujni potrebi omejitve individualne stanovanjske graditve. Tak ukrep pa se zdi na prvi pogled zelo krut, neživljenjski in skratka sploh nerazumljiv. Zato nekaj naslednjih misli o tej zadevi.

Ze nekajkrat smo zapisali, da imamo vse od Celja pa tja do Latkove vasi in še dlje eno samo dolgo vas. Ta vas pa se ne vleče le v dolžino, temveč tudi vse bolj v širino. Tako izgubljammo vsako leto dragocene hektarje najboljše obdelovalne zemlje. Kolikšna je škoda, ni potrebno posebej navajati, če se le spomnimo večkratnih ugotovitev, kako so nam potrebne nove in zopet nove obdelovalne površine za kmetijstvo.

Druga okolnost, ki narekuje bolj sklenjeno graditev stanovanjskih hiš, so komunalne naprave. Znano je, da veljavni predpisi zahtevajo, da ima vsako stanovanje, ki se na novo zgradi, vodovod, kanalizacijo, potreben je tudi dovoz, končno pa si verjetno nihče ne bo zgradil nove hiše, da ne bi imel tudi priključka na električno omrežje. Tako raztegnjena zazidalna področja zahtevajo dolge kilometre nepotrebnih cevi za vodovod in kanalizacijo, pa še za električni tok drogeve in žico. To vse podražuje komunalno dejavnost, ki ji moramo v zadnjem času na področju žalske občine še pristeti javno razsvetljavo.

Proti dosedanemu načinu gradnje pa je treba nastopati tudi glede na perspektive stanovanjske skupnosti. Saj niti ni treba na tem mestu razpravljati o tem, v kolikšnem obsegu in v katerih krajih se bodo razvile stanovanjske skupnosti. Treba je le preudariti, da si je težko zamisliti, da bi neka gospodinja nosila perilo v pranje kilometer, dva ali še več, da bi prav tako daleč vodila svojega malčka v vrtec i. pd., da o drugih oblikah dejavnosti stanovanjske skupnosti niti ne govorimo.

Vsa navedena dejstva nujno narekujejo potrebo po čim prejšnji omejitvi individualne stanovanjske gradnje in zato postaja vse glasnejša zahteva, naj ljudski odbor čim prej sprejme ustrezne predpise.

Zastavlja pa se še sedaj vprašanje, kako bodo — z urbanističnih vidikov — izgledala posamezna področja. Zato v pojasnilo nekaj misli iz dosedanjih razprav.

Na območjih, kjer so zgrajene same eno- in dvostanovanjske hišice, vmes pa je še kakšna posamezna nezazidana parcela, se bodo še izdajala gradbena dovoljenja za individualne stanovanjske hiše. Čim pa bodo te »skrbine« zazidane, se bo začelo s sistematičnim zazidavanjem s stanovanjskimi bloki, ponekod — posebno v Zalcu — verjetno tudi s stolpnici. Ta ukrep je potreben zato, ker se je gradnja doslej širila vse bolj na periferijo posameznih večjih krajev, dočim so v samih središčih ostale še dokajšnje nezazidane površine, ki pa tudi za kmetijstvo nimajo kakega posebnega pomena.

Tudi o tej sistematični graditvi je že mogoče kaj več reči. Na občini v Zalcu so že bili posveti in sestanki, kjer je bilo govora o tem, da bi več manjših podjetij skupaj gradilo večstanovanjske (pretežno 16-stanovanjske) bloke. Predlog je bil povsod z odobravanjem sprejet. Treba se bo le še odločiti za organizacijsko obliko, torej, ali bi se snovali neki konzorciji, ali bi bila investitor Stanovanjska uprava, posamezna podjetja pa bi delež upravljal svojo delež lastne udeležbe in nato tudi odplačevala anuitete itd. Mimogrede bodi rečeno le to, da se bo tudi o teh stvareh treba čim prej dokončno pomeniti. Nova gradbena sezona bo namreč kaj hitro tu!

Graditelji individualnih stanovanjskih hišic pa se zanimajo, če jim bo s tem popolnoma onemogočena zasebna iniciativa pri gradnji stanovanj? Ne. Tudi pri spremenjeni urbanistični politiki ostajajo tu možnosti, kot n. pr. etažna lastnina, lastnina posameznih stanovanj v bloku ali stolpnici, končno pa tudi še vrstne hišice. Katera od navedenih oblik bo prevladala, pa bo odvisno od urbanističnega načrta, ki je v izdelavi.

-šk-

Nelepa stran Štor

Industrijski kraj, kakršne so Štor, v središču naselja kaže huda nasprotja. V neposredni bližini lepega in velikega doma »Svoboda« je zanemarjena prašna ulica (v vlažnih dneh blatna), nečisti in zanemarjeni lokali, neverjetna zapuščenost fasad na starih hišah. To pa tik ob železnici. Izgleda, da se Štorovčanov ne prime prizadevnost bližnjih Kompolčanov. Pa bi bilo dobro, saj bi se te pomanjkljivosti brez večjih sredstev dale odpravili.

ZA CELJSKI ARHIV bo treba najti primerne prostore

Na seji Sveta za prosveto pri Okrajnem ljudskemu odboru Celje so sklenili, da je za celjski arhiv treba najti primerne prostore in zaposliti še vsaj enega arhivarja, da bi se poleg prof. Orož-

na usposobil za krajevne zgodovinarja. Arhiv je pomemben za vso celjsko okolico, je pa za zdaj raztresen na raznih krajih v mestu in po občinah. Ob tej priložnosti so razpravljali tudi o problemu likovne umetnosti in razstavnega prostora. Člani sveta so predlagali, da bi celjski likovni umetniki za zdaj razstavljali še v gledališču in dvorani Narodnega doma v Celju, hkrati pa bo treba poskrbeti za ureditev stalnega razstavnega prostora.

V KOZJEM IN ROGASKI SLATINI

sta začeli s poukom kmetijsko-gospodarski šoli z internatom. V Kozjem bodo letos začeli s prvim letnikom, v Rogški pa bodo nadaljevali z drugim letnikom. Učni program šole v Rogški Slatini zajema tudi osnove za upravljanje s kmetijskimi stroji in gospodinjstvi tečaj. V obe šoli se je prijavilo približno 200 mladih kmečkih fantov in deklet.

ZADRUŽNI SVET PRI KMETIJSKI ZADRUGI V PREVOURJU

na Kozjanskem je pred dnevi razpravljalo o razvoju kmetijstva na območju njihove kmetijske zadruge. Člani sveta so kritično ocenili dosedanje prizadevanje v njihovem kraju in težave zaradi zemlje, ki je ni mogoče obdelovati s traktorji, stroji za njem buldozerja pa so preveliki. Spričo tega bi želeli, da bi skupaj s kmetijskimi strokovnjaki proučili najboljše in učinkovite možnosti za izboljšanje kmetijstva. Ob koncu so sklenili, da se bodo zavzemali za proizvodno sodelovanje z zadrugo in si prizadevali izvesti letošnji načrt zadruge za razvoj kmetijstva.

LETOSNJE PUSTNE PRIREDITVE OLEPŠEVALNEGA IN TURISTIČNEGA DRUŠTVA

Tudi letos prirejamo tradicionalne maskarade. Na pusto soboto 7. februarja ob 20.00 velika maskarada, v nedeljo, 8. ob 15.00 pa maskarada za otroke od 5 do 8 let, ob 17.30 pa za otroke od 9 do 14 let.

Pri vseh maskaradah bo letos prvič prvovrsten program ter velika konkurenca in tekmovalstvo mask.

Predprodaja vstopnic od 1. februarja dalje v društveni pisarni.

Olepševalno in turistično društvo Celje

kronika nesreč

V Ložnici pri Zalcu je v eni zadnjih noči neznan zločinec iz neposredne bližine ustrelil v vrat Jožeta Cokan, Leopolda Pavica pa je krogla istega napadla predrla prsni koš. Oba napadena sta teško poškodovana in se zdravita v celjski bolnišnici.

Pri delu v Cinkarni je ogenj poškodoval oči delavcu Stefanu Jančiču.

Dražislav Grabner iz Zagrada je padel s kolesom. Pri padcu si je poškodoval glavo.

Pri požaru v Dramljah je pomagal gasiti Franc Mulec in dobil opekline po telesu.

Pri padcu so si zlomili noge: Franc Razpotnik iz Griž, Ignac Fidler iz Arclina pri Vojniku, Vinko Vovk iz Sečova pri Rogški Slatini, Ignac Marovšek iz Gorice pri Sentjurju in Filip Razgoršek iz Celja.

Takole je izgledala spalnica, ko se je vdrl strop.

šport • šport • šport • šport • šport

Vse v znaku 40-letnice ZKJ in 10-letnice obstoja društva

To je bilo, geslo, ki so ga na nedeljski skupščini sprejeli atleti in atletinje Kladivarja in ki bo prevevalo vse delo AD Kladivarja v letošnji sezoni. AD Kladivar se bo vključil v praznično razporeditev vseh naših ljudi in bo svojih močeh prispeval k dostojni proslaviti tega zgodovinskega dogodka. O Kladivarju smo v preteklem letu mnogo čitali v republiškem in lokalnem tisku. Odgovorni društveni delavci so pred članstvom razgrnili bogato in uspešno bilanco 2 letnega dela, na katero je lahko ponosno vse Celje. Atletski stadion je postal že pravo ljudsko vadbišče, kjer se je fizično vzgajalo na tisoče mladih ljudi. Na tem prostoru se vsi redna vadba večjega števila celjskih šol, društvena vadba vseh oddelkov, tu so šolski športni dnevi, tekmovanja in atletska vadbena pripradnikov JLA, obveznikov predvojaške vzgoje, delovnih kolektivov, organizacij Partizan itd. Letni promet znaša sedaj že povprečno okrog 20.000 ljudi, ki se aktivno izživljajo v športu na teh prostorih. Ta ugotovitev je brez dvoma najpomembnejša, če se pripisemo, da so se društvene vrste okrepile z novimi stotimi mladih ljudi. Številne društvene prireditve so bile vselej povezane s pomembnimi praznovanji naših ljudi in zgodovinskimi dogodki ter so tako nosile večji družbeni pomen. Tekmovalni uspehi so bili izredni. Največji napredek je bil zaznamovan pri mladincih in mladinkah, ki so osvojili ekipno državno prvenstvo, v kvalitetnem dvigu domala v vseh atletskih disciplinah v dvajsetorih in desetorih, v osvojitvi številnih državnih prvenstev, postaviti rekordov, mednarodnih uspehih, med katere je šteti Lorgerevo srebrno kolajno iz evropskega prvenstva za največji uspeh jugoslovanske atletike itd. Tudi gospodarsko društva je bilo vzorno in spada AD Kladivar med redka celjska športna društva, ki je brez dolgov. Največ zaslug za vse društvene uspehe je vsekakor pripisati vzornim delavcem in inštruktorjem in trenerjem tov. Gradniku, Hancu, Peterki in Kolniku, odgovornima članoma UO tov. Polutniku in Bradaču. Na plečih te teh je bilo v zadnjih dveh letih glavno breme vsega dela.

Razprava na skupščini je bila živahna in plodna. Najbolj tehne misli je prispeval tov. Stanko Lorgar, ki je med drugim poudaril pomen vključevanja mladine v atletsko aktivnost.

»Ne drži, da mladina ni dovzetna za šport. Mnogo sem zadnje leto prepotoval po Sloveniji in govoril mladim ljudem o atletiki. Povsod so pokazali izredno navdušenje za ta šport. Iz leta v leto ga opažamo tudi pri celjski mladini. Ni stvar le v tem, da mladina nudimo materialne pogoje za vadbo! Bistvo problema je v odnosu do mladih ljudi, od prijazne besede nas vrhunskih atletov do novincev, od odnosa trenerjev in inštruktorjev. Mladi ljudje morajo čutiti našo skrb in željo, da jih nekaj naučimo, da jim posredujemo svoje izkušnje in znanje. Ta topel in

Hokej na ledu

Zaslužena zmaga Celjanov

V nedeljo smo prisostvovali na Mestnem drsališču prvi prvenstveni tekmi slovenske lige v hokeju na ledu. Hokejisti HDK Celje so imeli v gosteh B moštvo Ljubljane, ki sodeluje v tem prvenstvu izven konkurence. Potemtakem je bilo srečanje več ali manj prestižnega pomena. Celjani, ki so letos izdatno pomladili svoje vrste, so okrog 1000 gledalcev presenetili s svojo poletno in požrtvovalno igro. Malo je bilo drsalnih dni za vadbo domačinov. Kljub vsemu pa so le ugali goste. Prva tretjina je bila za goste, ki so z edinim golom prišli v vodstvo. Toda že v tem delu igre je bilo opaziti, da bodo imeli ogromno dela z borbenimi Celjani. V II. tretjini so se Celjanom odprla vrata Ljubljancev, čeprav je v njih stal dober vratar. Kar 7 zadetkov je bilo v tem delu igre — 5 v mreži Ljubljane, 2 v mreži Celja. Pripomniti moramo, da je razplet dogodkov kazal na visoko zmago Celja, saj so domačini vodili že kar s 5:1! Zadnja tretjina je bila razburljiva. Gostje so se povsem približali domačinom. Izenačenje je viselo v zraku. Domačini pa so le izdrali nalet gostov in srečanje zaključili v svojo korist s 7:5 (0:1, 5:2, 2:2). Najuspešnejši strelec za Celje je bil Jelenko s štirimi goli, najboljši igralec rutinirani in prevladni Dobovnik v obrambi, ki je brez dvoma najbolj zaslužen za zmago Celjanov, v napadu pa je ugajal Jenko s svojim lepim slogom preigravanja in koristnim podajanjem, ko je mladim igralcem omogočal doseg zadetkov. Domača sodnika nista bila na višini in se jima je močno poznalo, da nimata izkušenj za vodenje hokejskih tekem.

Smučanje:

BELAJEVA — STIRINAJSTA V ITALIJI

Naša predstavnica v smučarskih tekih Amalija Belaj je v nedeljo nastopila v Italiji v San Martino di Castroza na velikem mednarodnem tekmovanju v teku na 10 km, kjer se je uvrstila na 14. mesto.

PRVE TEKME NA CELJSKI KOCI

Neugnani mladinci SD Celje so v nedeljo nastopili na smučskih pri Celjski koči, kjer so se med seboj pomerili v slalomu. Snežne razmere so bile skromne. Na dopoldanskem tekmovanju je bil med vsemi najboljši Peter Pozan, popoldne pa mladi Karel Rom.

SEMINAR NA SMUČORJU

Učitelji in vaditelji smučanja iz celjskega okraja so se pred pričetkom zimске sezone sestali na smučskih pri Smučorju nad Laskim. Namen dvodnevnega seminarja je bil predelava smučarske šole. Seminarja se je udeležilo 28 učiteljev in vaditeljev smučanja, vodil pa ga je smučarski učitelj Zdravce Drago ob asistenci inštruktorja tov. Vlada Vebrar.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAL 16 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 603-11-606-1/3-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN POLLETNA 250 DIN, CETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRACAMO — TISKA CELJSKA TISKARNA V CELJU

Tekmovanje z zračno puško

V počastitev 40. obletnice KPJ in SKOJ-a, je strelska družina »TEMPO« priredila te dni družinsko tekmovanje z zračno puško. Tekmovanja se je udeležilo 60 strelcev. Na tekmovanju so bili doseženi prav dobri uspehi. Od članov so streljali najboljši:

1. Mlakar Slavko, ki je dosegel 364 krogov od 400 možnih.
2. Cvenk Marjan je dosegel 346 krogov.
3. Goršek Branko je dosegel 344 krogov. Od članic so bile najboljše:
1. Perović Zvonka, ki je dosegla 241 krogov od 300 možnih.
2. Škočir Ivica, ki je dosegla 226 krogov.
3. Lampret Danica, ki je dosegla 215 krogov.

Mladinci:

1. Seršen Ervin je dosegel 250 krogov od 300 možnih.
2. Vengust Emil je dosegel 249 krogov.
3. Mastnak Avgust je dosegel 221 krogov.

Od pionirjev je bil najboljši Vengust Edi, ki je dosegel 136 krogov od 200 možnih.

S tem je dokazala Strelska družina »TEMPO«, da ima v svoji sredini še vedno dobre strelce in da upravičeno uživa svoj sloves, saj spada med najboljše strelske družine v Jugoslaviji, za kar je prejela tudi plaketo.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ PRI INDUSTRIJSKEM PODJETJU »GORENJE«, SMARTNO OB PAKI

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. MATERIALNEGA KNJIGOVODJO
2. OBRTNEGA KNJIGOVODJO

Nastop službe možen takoj.

Prednost imajo kandidati na relaciji Celje—Soštanj. — Plača po tarifnem pravilniku.

Pismene ponudbe poslati na upravo podjetja.

VI. družabni večer rezervnih oficirjev

BO V SOBOTO, 31. JANUARJA 1959 V DOMU OF

Občinski odbor UROJ Celje bo pravočasno razposlal vsem rezervnim oficirjem in podoficirjem vabila, s katerimi bodo lahko v času od 26. do 31. januarja rezervirali prostore v pisarni Obč. odbora UROJ v Celju, na Titovem trgu, poleg blagajne Kina »Union«.

V primeru, da iz kakršnihkoli razlogov kdo izmed rezervnih oficirjev ali podoficirjev vabila ne bi prejel, si kljub temu lahko v navedenem času rezervira mesto za ta družabni večer.

POZOR!

Poseben popust za kupce motornih vozil znamke TAM

Tovarna avtomobilov Maribor nudi odslej NOVE UGODNOSTI kupcem svojih vozil. Kupci, ki razpolagajo s sredstvi za takojšnje plačilo, imajo pri nakupu

POSEBEN POPUST na prodajno ceno

za kamione, kamionske šasije, prekučnike in vozove za odvoz fekalij

tipa PIONIR	7 %
za avtobuse in avtobusne šasije tipa PIONIR	4 %
za kamione TAM-4500	3 %

Popust se prizna takoj na fakturi!

Sedanja prodajna cena vozil:

KAMION PIONIR-561	3.050.000
KAMION ZA ODVOZ FEKALIJ PIONIR-562	4.080.000
KAMION — PREKUCNIK PIONIR-563	3.780.000
AVTOBUS PIONIR PB-56	5.600.000
AVTOBUSNA SASIJA PB-56	3.135.000
KAMION TAM-4500	5.780.000

Vsa vozila dobavljamo promptno, razen kamionov TAM-4500, ki bodo na razpolago v drugem kvartalu 1959.

Poslužite se najnovejših ugodnosti pri nakupu toyornih avtomobilov in avtobusov znamke TAM.

V skladišču Prodajalne Maribor, Glavni trg 25, vam nudimo po tovarniški prodajni ceni vse nadomestne dele za naša vozila »Pionir« in TAM-4500.

Vse informacije in sklepanje pogodb v

PRODAJALNI IN SKLADIŠČU TAM MARIBOR - Glavni trg 25

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV PRI ObLO CELJE

razpisuje

DELOVNO MESTO DIREKTORJA

GOSTINSKEGA PODJETJA »BRANIBOR« CELJE

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ali visokokvalificiran gostinski delavec s petletno prakso v gostinstvu. Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in kvalifikacij ter potrdilom o ne-kaznovanju je poslati na tajništvo ObLO Celje do 10. febr. 1959.

KOMISIJA ZA IMENOVANJE DIREKTORJEV ObC. LO CELJE

razpisuje

delovno mesto direktorja trgovskega podjetja »Agropromet« Celje.

Pogoji: komercialist z višjo strokovno izobrazbo ali srednjo strokovno izobrazbo in 5-letno prakso.

Ponudbe z življenjepisom, opisom dosedanjih zaposlitev in kvalifikacij ter potrdilom o ne-kaznovanju je treba poslati na tajništvo ObC. LO Celje do 7. februarja 1959.

KOMISIJA ZA SPREJEM IN ODPUST DELAVCEV

TOVARNE ŽIČNIH IZDELKOV »Z I Č N A«, CELJE, IPAVČEVA UL. 20

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. ŠEF MEZDNEGA KNJIGOVODSTVA — knjigovodstvo plač
2. STENODAKTILOGRAFKA (daktilografka) za oddelek personale

Pogoji: 1. Srednja ekonomska šola odnosno daljša praksa v knjigovodstvu. 2. Praksa v vodenju administracije in personalne evidence. — Prijavo z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite na upravo podjetja ali se osebno zglasite pri sekretarju podjetja. Nastop službe takoj odnosno po dogovoru.

objave in oglasi • objave in oglasi

POZIV

Občinski ljudski odbor Celje, Oddelek za narodno obrambo poziva mladince, rojene v letu 1941, da se prijavijo za vpis v seznam obveznikov nabornikov.

Vpisovanje bo od 15. januarja do 24. januarja 1959 od 7 do 12. ure pri Oddelku za narodno obrambo ObC. LO Celje in na Krajevnih uradih Store, Skofja vas, Smartno v Rož. dolini, Vojnik, Frankolovo, Strmec in Dobrna.

POZIV

Občinski ljudski odbor Soštanj poziva vse imetnike obveznic Ljudskega posojila bivše občine Velenje za gradnjo osnovne šole Velenje, ki je bilo razpisano v Ur. listu št. 42/55, da jih predložijo v izplačilo Komunalni banki v Soštanju.

Pravica zahtevati izplačilo obveznice zastara v dveh letih po njihovi dospelosti v plačilo to je 12. 10. 1960.

Komunalna banka v Soštanju bo izplačevala vsak dan v uradnih urah, to je od 7. do 11. ure.

YECERNA SOLA ZA ODRASLE V CELJU
Ravnateljstvo III. osnovne šole v Celju obvešča, da bo pričela 10. februarja 1959 redna večerna šola za vse, ki nimajo dovršenih 8 razredov osnovne šole oz. nižje gimnazije.

Pouk bo v dveh tečajih, ki bosta trajala skozi 24 tednov.

Vpisovanje bo od 26. januarja 1959 dalje v tajništvu III. osnovne šole dnevno od 9. do 11. ure.

Fotokino društvo v Celju obvešča svoje člane, daa bo redni letni občni zbor v četrtek dne 29. januarja 1959 ob 18.30 uri v prostorih društva, Slandrov trg št. 5, in jih vabi k polno številni udeležbi.

AVTO NAPRODAJ

Trgovsko in proizvodno podjetje »Veležitar« Celje prodaja osebni avto DKW, Universal, Sonderklasse, model 1956 po knjižni vrednosti 5.657.560 din.

SOFER išče službo. Naslov v upravi lista. GEOMETER in geometerska risarska želita zaposlitev v celjskem okraju. Pogoji stanovanja. Naslov v upravi lista. DEKLE poštno, staro 16 let, z dokončano nižjo gimnazijo išče službo. Naslov v upravi lista. ZENSKO rabim enkrat tedensko za hišna dela v popoldanskem času. Ponudbe na upravo lista.

ISCEN SODELAVKO — potno spremeljvalko, brez kavicje. Pogoji, da je poštna, zanesljiva, samoka, svobodna in dobrih starijev (starost od 18 do 25 let). Potovala bi po vsej Jugoslaviji. Potrebno je znanje slovenskega in srbohrvatskega jezika. Zaslužek je zajamčeno dober. Ponudbe z navedbo točnih rojstnih podatkov (dan in mesec rojstva) je poslati na upravo lista pod šifro »Akviziter«. Slika zaželjena.

radio 202m

Nedelja, 25. januarja
12.00 Pogovor z državljan
12.10 Zabavna glasba, vmes objave
12.15 Zeleni ste — poslušajte!

Ponedeljek, 26. januarja
17.00 Celjska kronika
17.10 Havajske melodije
17.20 Sportni tednik
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Torek, 27. januarja
17.00 Celjska kronika
17.10 »Sele zdaj vemo, kdo ste...« reportaža z obiska osnovne šole v Podčetrtku.
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sreda, 28. januarja
17.00 Celjska kronika
17.15 Poje ženski pevski zbor »Svobode« Polzela p. v. Vinka Rizmala
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Četrtek, 29. januarja
17.00 Celjska kronika
17.10 Od melodije do melodije
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Peček, 30. januarja
17.00 Celjska kronika
17.10 Poje ženski zbor PD Vransko p. v. Staneta Bartola in igra Savinjski trio z Vranskega
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sobota, 31. januarja
17.00 Celjska kronika
17.10 Za vsakogar nekaj
17.30 Zeleni ste — poslušajte!
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

STIRICLANSKA DRUZINA v središču mesta prejme taako gospodinjstvo pomočnico, ki zna kuhati, ali pa upokojenko k otroku za 8 ur dnevno. Naslov v upravi lista.

PRODAMO ca. 50 tekočih metrov dobro ohranjene železne ograje višine 1 m in ca. 10 m² stare uporabne pocinkane pločevine, najboljše ponudniku. Hišni svet, Celje, Zidanškova ulica 5.

PRODAM peč »Zephira« na žagovino, ženska kolo in motorno kolo 250 ccm. Naslov v upravi lista.

PRODAM lepo furnirano orehovo omaro. Naslov v upravi lista.

PRODAM poceni nove poučne knjige (o poljedelstvu, živinoreji in vinogradništvu). Naslov v upravi lista.

PRODAM pisalno mizo za 3000 din. Maček, Celje, Prežihova 3.

PRODAM enodružinsko hišo z vrtom v okolici Celja. Ponudbe na upravo lista pod »650.000«.

PRODAM srednje veliko posestvo z gozdom blizu Celja. Naslov v upravi lista.

PRODAM »Toby« — štedilnik, novejši. ERKLA-VEC, Celje, Razlagova 6.

PRODAM manjše posestvo na Ojstrem pri Laškem po zelo ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

KUPIM ročno mlatilnico (malo rabljeno) Naslov v upravi lista.

KUPIM večji briljantni prstana in preprogo (3 in pol krat 4 in pol). Pismene ponudbe na upravo lista z opisom pod šifro »1000«.

OPREMLJENO SOBO oddam dvema samcima. Naslov v upravi lista.

NAMESCENKA išče prazno sobo proti nagradi ali nudi posojilo. Naslov v upravi lista.

SOBO v Celju ali v okolici lahko tudi v Storah ali Senturju za dobo 4 mesecev iščeta zakonca brez otrok, oba zaposlena. Ponudbe je poslati na naslov: Gorisek Olga, Rogiška Slatina, Ind. steklarska šola.

LEPO NAGRADO dam tistemu, ki mi preskrbi enosobno stanovanje v mestu ali v bližnji okolici Celja. Naslov v upravi lista.

NUDIM POSOJILO do 500.000 din lastniku nove hiše, če mi v njej odda družinsko komfortno stanovanje v ožjem območju mesta Celja.

Naslov v upravi lista.

DAM garažo v najem. Naslov v upravi lista.

DAM garažo v najem na Otoku. Naslov v upravi lista.

ZELO VISOKO DENARNO NAGRADO dam osebi, ki mi odstopi ali preskrbi komfortno družinsko stanovanje na ožjem območju mesta Celja. Naslov v upravi lista.

JAVNA ZAHVALA

Ob priliki težke poškodbe so nam dr. Roje in primarij dr. Sušteršič skupno s strežnim osebnim z izredno požrtvovalnostjo rešili življenje. Vsem se iskreno zahvaljujemo.
Sentočnik Alojz,
Sentočnik Bernard,
Gorečan Franc iz Socke

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki so mi pripomogli, da sem po dolgotrajnem in tako mučnem čakanju dobila stanovanje. Predvsem se zahvaljujem tov. Kalanu, Vodopivcu, Pešakovi in solskemu odboru v Teharjih.

Purger Mira

PREKLIC!

Preključim neresnične besede, ki sva jih govorila proti Morcan Majdi.

Hojan M.

gledališče • gledališče

Sobota, 24. januarja ob 20: Kliči »M« za umor — gostovanje v Slov Konjicah

Sreda, 28. januarja ob 20: Karl Wittlinger: OTROCI TEME — premiera red premierski in izven

Četrtek, 29. januarja ob 20: Kliči »M« za umor — gostovanje v Velenju

Petek, 30. januarja ob 19: Kliči »M« za umor — gostovanje v Vidnu-Krškem

Sobota, 31. januarja ob 20: OTROCI TEME — red sobotni in izven

kino • kino • kino • kino

KINO UNION, CELJE

Od 25. do 28. I. 1959, »Divja pohota«, mehiški film

Od 29. do 2. II. 1959, »Pevce iz Mehike«, franc.-mehiški barvni cinemascope film

Dne 25. I. matineja »Nismo mi angelie, ameriški barvni film

KINO METROPOL, CELJE

Od 25. do 28. I. 1959, »Mata Hary«, ameriški film

Od 29. I. do 1. II. 1959, »Zavite stopnice«, madžarski film

Publicity - posiljevanje okusa množic

Resnica ali priprava na izgovor?

Theda Bara v vlogi Kleopatre v drznosti oblačil poseka sedanje bombe

Tajna uspeha največjih filmskih sex bomb je takšna, da o njiraje nihče ne govori. To kar ve javnost je idealizirano, pretirano in zlagano. Uspeh teh idolov v vrstah podložnikov filmske veselice ni tak, kot si ga predstavljajo mlade deklice, ki skrivaj v šolskih klopih menjujejo slike svojih ljubimcev s filmskega platna.

Filmski mogotci, producenti in lastniki studijev na Zapadu, zlasti pa v Hollywoodu, so preveč zainteresirani, da vedno znova prodrejo z novo pašo za povprečnega kinoobiskovalca in zaradi tega nimajo časa, da bi mala zvezdica zares zablistela, se razrastla v zvezdo. Ki zatemni vse okoli sebe. Tak prirodni razvoj bi šel prepočasni in denar bi se prepočasni stekal v njihove žepce. Zato mora nastopiti svojo neopazno pot »Publicity«, ki je zbir vseh sredstev propagande. Ta velikanski stroj radijskih, časopisnih, revijskih in drugačnih re-

klam posiljuje mnenje množic. Slike teh zvezd se pojavijo na plakatih, na škatlah za lepota, na tubah zobne paste, največkrat tam, kjer se najpogosteje ustavijo oči milijonov ljudi. Ni skoraj meseca, da bi kje ne »odkrili« nove zvezde in tiste, ki pridobijo najhitreje simpatije gledalcev, tiste so deležne to-

Humor, emancipiranost, deška ženskost — v interpretaciji Clara Bow

liko večje podpore propagandnega stroja in pogosto ne mine leto, ko znajo vsi vrabci na svetu čivkati ime nove filmske bombe. Toda kakršen je njihov vzpon, tak je tudi njihov zaton. Pri ljudeh, ki si hitro pustijo vsiliti mnenje in okus, je to mnenje in okus kolebljivo. Zato je treba vedno znova odkrivati in odkrivati nove »talente«, nove idole lepote, nove oblike in tipe žensk.

Odkar filmska industrija ureja pri povprečnih množicah mero okusa in odkar poznamo pojem zvezdnosti, se

zvrstilo na stotine zvezd in zvezdic. Nekateri od njih so bile le kometi, začele so in ugasnile, druge so svetilke vztrajno nekaj let, toda le redke so vzdržale konkurenco, toda večinoma po volji svojih bogatih mecenov.

Današnje bombe kot so Marilyn Monroe, Sofija Loren, Jane Mansfield in druge imajo svoje slavne prednice, hkrati pa tudi tekmice, ki jih vztrajno spodkopavajo.

No, oziroma se v preteklost po desetletjih. Kot dandanes, tako je tudi nekoč manija idolov bila izredno razvita.

V letih prve svetovne vojne je zablistela v Hollywoodu Theda Bara, katere

Plavi angel — Marlena Dietrich — idol tretjega desetletja našega stoletja

čari so prinesli njenim gospodarjem težke milijone. Ta zvezda, ki je doveljevala snemanje v minimalnih oblačilih je vzdržala na vrhu lestvice celo vrsto let. Proti koncu drugega desetletja je dosegla vrhunec Clara Bow, ki je kot tip ekstremne emancipiranke vnesla nov »okus« v množice. Okoli leta 1937 je zavzela vodilno mesto Marlena

Dietrich, po rodu Nemka, ki je kot »Plavi angel« razvnela kinoobiskovalce ter poinila blagajne.

Vojna je sicer zameglila smisel za »množični okus« v Evropi, toda po njej so s podvojenjo silo začeli forsirati nove sex bombe. Marilyn Monroe je doslej najdlje držala naslov idola telesne privlačnosti, čeprav ta njen sloves že pjenja in se zdaj skuša rešiti v vrste karakternih igralcev, za katere pa propagandni stroj ne dela tako prizadevno. Gospodarji množičnega okusa sicer popuščajo in dovoljujejo v nekih mejah popularnost samoniklosti. Seveda dokler bo neslo. Ko pa ne bo več, bodo sedli, zbrali v kupu slik kako novo zvezdico, pognali propagandni stroj in svet bo proti svoji zavestni volji imel novo bombo. To pa jim bo uspevalo tako dolgo, dokler bo plehkost glavni studenec bogastva, dokler milijoni kinoobiskovalcev ne bodo zahtevali: »Dajte nam igralce, ne pa lepote malike!«

Marilyn Monroe — sex bomba v dobi atomske bombe

Kadar generali govorijo o znanosti, potem je vedno tudi kak znanstveni lapsus vmes. Ameriški general Flikinger, strokovnjak za letalsko medicino je nedavno sporočil naslednje:

»Polet v vesoljstvo ne bo problem za ljudi, ki bodo šli v te višave. Vrnili se bodo zdravi, vendar obstaja nevarnost, da bodo zgubili spomin in da ne bodo prav nič vedeli povedati o svojih vtisih in zapazenjih.«

Zelo bistroumna izjava. Na tak način lahko, po vsej priliki, nekoč objavijo vest, da je kak Johnny poletel na Mars, da pa se na žalost ničesar ne spominja.

UBOGA KOBRA

V Tel Avivu je zoološki vrt. V njem je kraljeva kobra, najbolj strupena med plazilkami naše zemeljske oble. Kače, kot vemo, se hranijo z živimi miši in kuncmi. Toda ko so nedavno v kobrine kletke spustili miš, se je zgodil preobrat. Namesto da bi kobra zgrabila miško in jo pogoltnila, je miš skočila kobra in tilnik in ji z ostrimi zobmi zgrizla cele kose mesa z vratu. Kobra so komaj rešili...

»Na nevihto se pripravlja,« je rekel eden izmed mornarjev. »Upam, da bomo še za časa dosegli laguno.« Minute so bežale. Končno so pripluli do lagune. S kopnega so prasnili strelji.

»Karl jim je tik za petami,« je rekel kapitan. »Hitreje!«

Ko je Jim stekel po bregu navzdol in ko je čutil, da je sam sredi grozljive teme, se mu je srce napolnilo z dušeno tesnobo. Vendar ne bi za nič na svetu opustil svojega namena. Vedel je, da gre Petru za življenje; da je padel piratom v roke — o tem zdaj ni bilo nobenega dvoma več.

Prepričan je bil, da je Peter zaprt v Molckejevi hiši. Med potjo je v mislih sestavljal načrt, kako se bo izmuznil mimo straž, ki so po Rogersovi pripovedi ležale na grebenu nad laguno. Sklenil je, da najprej pogleda še enkrat v klub, za vsak primer. Potem pa je nameraval tik ob obali napredovati po suhem. Z motornim čolnom bi sicer mogel dospeti kakšno miljo od Molckejevega naselja, vendar je bila ta pot zelo nevarna. Predvsem ne bi smel prižgati luči, razen tega pa bi ga ropot motorja izdal.

Na pomolu je počakal in prisluškoval. Nikogar ni bilo v bližini. Kakšne pol milje v zalivu je brnela drobna luč. Tam je ležala vsidrana »Gloria«.

Odvezal je čoln in skočil vanj. Nad valujočim morjem je ležala neprodorna tema. Čeprav ni videl oblakov, je nekako čutil njih bližino. Pripravljalo se je k nevihti. Veter je naraščal in Jim je imel občutek, kakor da čoln s težavo napreduje proti sunkom toplega zraka.

PIRATI

utis manskem morju
CHARLES ANSON

Ko je zdaj zvedel, da nameravajo ubiti Gilberta in Petra, se mu je takšen umor zdel ne samo umazano dejanje, marveč docela odveč, ker je bil prepričan, da jim oba ujetnika, ko bodo v Ameriki, ne bosta mogla škodovati. Karla, suroveža brez senčice plemenitosti, ki jo je Heinz cenil na svoj način, je sovražil iz dna duše.

Kapitan Hotz je vedel, kakšne vrste človek je Heinz, zato je strogo zabil posadki, da mladeniču ne smejo črhniti besedice »usodi« »Lucije«, ki so jo torpedirali, potem ko so jo bili izropali. Vendar mu je bil neki mornar kmalu po prihodu to povedal. To je Heinz do kraja prepričalo, da ima opravka z umazano tolpo morilcev. Da bi jih izdal, za to ni imel dovolj poguma, ker jih je vendarle še štel med Nemce in se mu je takšno dejanje zdelo nevedno moza; sam je vendarle prostovoljno postal pirat, ker je štel ropanje nemških sovražnikov v vojni, pa čeprav niso bili vojaki, med dejanja, ki niso v nasprotju s plemenitostjo. Toda morjenje je obsojal. Zgrozil se je ob sami misli na umor neoboroženega človeka.

Zadnji dan pred odhodom je taval okoli skrivališča kot mesečen. Ni vedel, kaj naj stori. S tovariši ni hotel pobegniti, upirala se mu je njihova bližina in najraje bi bil daleč proč od njihovih naklepov in umazanih zločinov. Toda kam? Avstralskim oblastem se ni mogel predati, ker bi ga sodili kot zločinca in morilca potnikov z »Lucije«. Tam ga je čakala smrt. V Ameriki bi se jih ne mogel več znebiti, vsekakor ne Hotza, za katerega je vedel, da sluti, kako mu je pri duši in bi ga zato vsaj nekaj let ne maral zgubiti iz oči.

V baraki se je zmračilo. Bilo je neznosno soparno. Hotel je vstati, da bi se sprehodil po gozdu, ko je začul glas kapitana Hotza in Karla. Vrata so se odprla, Heinz je negibno obležal in oprl oči.

»Heinz«
»Ni ga,« je čul Karlov glas.
»Ko pride,« je rekel kapitan, »ga pošljite k Molckejevi hiši in potem naglo opravi z onima dvema.«

»Kaj mu boste rekli, ko se vrne?«
»Da sta ušla.«

Vrata so se spet zaprla. Heinz je oblihl vroč znoj. Torej ju bodo vendarle ubili.

Naglo, kakor pod vplivom neznane volje je vstal, vzel iz svoje vreče mornarski nož in planil k vratom.

»Kaj počnem!« ga je obšlo kakor v pijanosti. Previdno je odprl vrata in pokukal skozi špranjo.

Na podmornici, ki je bila pripravljena, da izplove, se je gibalo nekaj postav. Pred barako si je neki mornar igral na orglice. Stopil je na plano.

»Viktor,« ga je polglasno poklical.
»Ja?«

»Pri Molckeu je še zaboj čokolade, če se ti da...«
»Aber freilich, Spiess. Dobim kaj proč?«

»Dobiš.«
Mornar je vstal, spravil orglice v žep in odšel.

Heinz je previdno stopil k vratom v pregradek, odrinil zapah in obstal. Nihče ni prihajal.

Pred sabo v temi je otipal telo. Telo se je zganilo.

Gilbert je čutil hladno jeklo na komolcih. V trenutku sta bila on in Peter prosta vrvi.

»Brž, brž!« je priganjal neznanec.

Peter se je opotekel kot pijan in padel. Z Gilbertom ni bilo več boli. Nekaj minut je preteklo, dokler se nista toliko razgibala, da sta mogla hoditi.

»Bosta mogla teči?«

»Upam,« je odvrnil Gilbert.

Neznanec je previdno odprl vrata. Potem so smuknili drug za drugim tesno ob steni barake in izginili v gozdu.

Nihče jih ni opazil. Mimo straže so šli počasi. Neznanec je s stražarjem spregovoril nekaj besed v nemščini.

Ko so prišli do ravnih tal, so pospešili korake, a teči si niso upali, da si ne bi razbili glav ob deblih palm.

»Ušla sta!« je vpil Karl kot blazen in kazal z izproženo roko na odprta vrata v pregradek.

Kapitan Hotz je pridrvel po mostiču s podmornice. Molcke, ki je bil pravkar prišel od svoje hiše s tovorom osebnih potrebščin je planil za njima v tesen prostor. Pred njim na tleh so v siju žepne svetilke ležali kosi razrezane vrvi.

»Ali veste, čigavo maslo je to?« je vprašal Molcke zlobno.

Iskali so Heinzja po vsem taborišču, a ga niso našli. Hotz je besnel, Molcke pa ni mogel skriti zadovoljstva, ob dejstvu, da je imel glede Heinzja prav on in ne kapitan.

»Karl,« je ukazal kapitan Hotz, »vzemite pet mož in jih zasledujte. Gotovo so jo ubrali po zaseki. Jaz jim bom skušal od zapada presekati pot na morju. Molcke, spremljaj me boste. Je va-

motorni čoln v redu? V kolikem času lahko pridemo do vašega pomola?«

»Čoln je v redu, kapitan. Do pomola imamo dobri dve uri, če hitro stopimo.«

»Kako dolgo bi trajalo vzdolž zapadne obale z vašim čolnom?«

»Uro in pol do dve.«

»V kolikem času bodo po vaših računih begunci dosegli laguno?«

»V treh urah in pol, če poznajo pot in izberejo zaseko, sicer nekaj dlje.«

»Za njimi!«

Dve skupini, oboroženi s hitrostrelkami, sta zdrveli vsak v svojo smer. Karl je planil s petimi mornarji v gozd, Hotz z Molckejem in dvema piratoma je stekel navkreber.

Molcke je vodil. Sprva so tekli, potem so zadihani stopali po strmini navzgor. Hodili so molče.

Ko so se iz teme izluščili obrisi Molckejeve hiše, so pričeli zopet teči. Na pomolu, ko so poskakali v čoln in je Molcke vžgal motor, je rekel Hotz s trdim, mračnim glasom: »To mi bo Heinz drago plačal. Dobiti ga moramo, pa če bi morali za to ostati na otokih še teden dni.«

Čoln se je odlepil od pomola in zarezal v valove. Morje je bilo nemirno. Pihal je zapadni veter, čulo se je votlo pljuskanje v obalne čerli.

»Poženite hitreje,« je rekel kapitan.

»Valovi so premočni,« je odvrnil Molcke.

V snopu svetlobe, ki je lila iz majhnega žarometna na kljunu, se je zasvetila skupina izgledanih čerli. Molcke je bliskovito obrnil krmilo in se jim izognil.

»Zdi se mi,« je rekel trgovec s kopro, »da bi bilo najbolje, če opustimo zasledovanje. Dvomim, če jih bomo prestregli, veter narašča.«

»Ne!« je krilnil Hotz. »Za nobeno ceno.«

»Nemara jih ujame Karl. Ujetnika sta slabotna, razen tega jih čakajo na grebenu kanaške straže.«

»Zum Teufel, pravim vam, ne. Heinz nam je skuhal kašo, izdajalec naj jo pogoltne. Če ostane živ, ne bomo imeli miru, ste razumeli!«

»Pred nekaj urami ste bili čisto drugih misli,« je rekel Molcke ježno.

»Pred nekaj urami, toda zdaj ne več!«